

*Навчально-методичні
матеріали*

Петровська Ірина Ігорівна

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

*методичні вказівки для самостійної роботи
студентів заочної форми навчання*

Івано-Франківськ, 2018

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

Петровська І. І.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
методичні вказівки для самостійної роботи
студентів заочної форми навчання

Івано-Франківськ – 2018 рік

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол ___ від ___ _____ 2018 року)

Рецензенти:

доктор юридичних наук, доктор історичних наук, професор,
голова Тисменицької міської ради,

Сворак Степан Дмитрович

доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права навчально-наукового юридичного інституту, кандидат юридичних наук, доцент

Грицан Ольга Анатоліївна

П30 Петровська І.І. Адміністративне право України: методичні вказівки для самостійної роботи (*студентів заочної форми навчання*). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. 91 с.

Методичні вказівки розроблено на основі навчального плану та призначені для самостійної роботи студентів заочної форми навчання напрямку підготовки «Право»

Методична розробка включає загальні вказівки та рекомендації для підготовки по кожній з тем курсу, літературу та нормативно-правові акти, контрольні питання, що забезпечують поглиблений аналіз та вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право України».

Посібник призначений для студентів, аспірантів, викладачів.

ББК 67.302

© Петровська І.І., 2018

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2018

ВСТУП

Адміністративне право є однією з галузей публічного права України. За допомогою засобів адміністративного права (норми, відносини, законодавство, компетенція суб'єктів, способи реалізації норм) здійснюється зовнішнє вираження і юридичне оформлення публічного інтересу в управлінні.

На сучасному етапі розвитку суспільства адміністративне право України є однією з провідних галузей українського публічного права, нормами якого регулюються суспільні відносини здебільшого управлінського характеру, що складаються переважно у сфері державного управління в процесі функціонування виконавчої влади, а також управління на місцевому рівні (муніципального) у сфері місцевого самоврядування, під час здійснення внутрішньо-організаційної управлінської діяльності інших державних формувань, організації роботи публічних осіб; проходження публічної служби, притягнення до адміністративної відповідальності та надання адміністративних послуг.

Адміністративне право є також однією з фундаментальних юридичних дисциплін, яка передбачає вивчення значного комплексу теоретичних положень та правових інститутів, великого масиву нормативно-правових актів, що містять адміністративно-правові норми і визначають правовий статус різних суб'єктів управління, а також широкого діапазону суспільних відносин управлінського характеру з урахуванням їх різнобічного адміністративно-правового регулювання.

Адміністративне право пов'язане з публічною управлінською діяльністю, яка є предметом вивчення адміністративного права, публічно-правовими відносинами, тому норми, які регулюють адміністративне провадження у сфері управління, за зверненням громадян, про застосування заходів адміністративного примусу, про притягнення до адміністративної відповідальності та проваджень у сфері управління, звернення громадян, надання адміністративних послуг (реєстраційних, дозвільних), адміністративного судочинства, публічного контролю та інших адміністративно-правових інститутів, які в своїй сукупності утворюють окрему галузь права в правовій системі за принципами і умовами галузевого поділу на загальну, особливу та спеціальну частини.

Даний навчальний курс має велике значення для підготовки фахівців юридичних спеціальностей, оскільки надає необхідні правові основи та навички аналізу та застосування нормативно-правових діяльності, без яких неможливе повноцінне засвоєння знань щодо механізму прийняття рішень органами державної влади та місцевого самоврядування.

Дисципліна тісно взаємодіє з Конституційним правом, Адміністративним процесуальним правом, Трудовим правом, Господарським правом, Цивільним правом тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти у результаті вивчення дисципліни повинні:

знати:

- зміст та особливості публічного управління;
- порядок здійснення публічного адміністрування, його функції, форми та методи;
- особливості адміністративно-правового регулювання управлінських відносин;

- систему та повноваження органів виконавчої влади та організацію, управління народним господарством, соціально-культурним й адміністративно-політичним будівництвом, а також міжгалузеве управління; основи контрольної діяльності;

вміти:

- порівнювати і аналізувати норми адміністративного законодавства;
- тлумачити і застосовувати чинне адміністративне законодавство;
- узагальнювати правову практику та робити відповідні висновки;
- на основі адміністративного законодавства вирішувати практичні завдання.

Важливо забезпечити правильну організацію як безпосереднього проведення семінарських занять, так і самостійної роботи студентів при підготовці до них. При цьому, основною метою є глибше, детальніше розуміння норм адміністративного законодавства, їх теоретичного підґрунтя, системний аналіз механізмів реалізації, вміння тлумачити і застосовувати правові приписи.

Кожна тема для самопідготовки розпочинається з анотації, яка містить узагальнену інформацію про основні положення даної теми, а також методичні поради до її вивчення, які коротко визначають особливості теми, допомагають обрати правильний підхід до її аналізу, визначити проблемні питання та систематизувати вивчення матеріалу. Крім того, до кожної теми пропонується перелік наукової літератури, ознайомлення з якою сприятиме правильному та ґрунтовному засвоєнню теми. Також, наводиться перелік нормативно-правових актів, які становлять необхідну законодавчу базу регулювання адміністративних правовідносин.

До всіх тем подається перелік питань, а також контрольні питання, відповідь на які вимагає від студентів самостійно мислити в площині теми, яка ними вивчається. Це вчить студентів робити власні висновки, узагальнювати чи навпаки конкретизувати окремі положення теми, проводити порівняльно-правовий аналіз нормативних приписів, тлумачити норми, тощо і забезпечує глибше засвоєння матеріалу.

Якщо від студентів вимагається здійснення правової кваліфікація, необхідно провести юридичну оцінку фактичних обставин справи шляхом віднесення конкретного випадку до сфери дії певних юридичних норм. Відповідь на задачі, в яких пропонується розв'язати конкретну проблемну ситуацію, повинна бути обґрунтованою, з посиланням на норми законодавства.

При самопідготовці студентам рекомендується робити певні нотатки чи розгорнуті плани відповіді по кожному питанню. Також, з врахуванням індивідуальних здібностей, слід у найбільш зручній формі підготувати відповіді на контрольні питання та практичні завдання. Зокрема, занотувати формулювання відповідей в зошиті, вказати номери статей, їх положення. При розв'язанні практичних завдань необхідно записувати відповіді на задачі, тести, правові висновки по справі, для того, щоб надати змогу викладачу оцінити рівень підготовки до заняття та засвоєння матеріалу.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Тема 1. Поняття та основні категорії адміністративного права

Історія становлення адміністративного права. Камералістика, поліцейське право, радянське адміністративне право та сучасне адміністративне право. Становлення предмету сучасного адміністративного права. Ознаки адміністративного права.

Адміністративне право як галузь права, навчальна дисципліна та наука. Адміністративна реформа і стратегія розвитку України. Адміністративне право і адміністративна реформа.

Поняття і сутність предмету адміністративного права. Методи адміністративного права.

Система адміністративного права: поняття та види адміністративно-правових інститутів, підгалузей, норм. Основи адміністративного процесу та процедури. Поняття провадження, стадії провадження, процесуального етапу провадження, процесуальної дії.

Групи адміністративних проваджень. Адміністративна діяльність.

Поняття та види джерел адміністративного права. Класифікація джерел адміністративного права.

Поняття та види принципів адміністративного права. Принцип верховенства права та законності в адміністративному праві. Принцип належного урядування.

Функції адміністративного права. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 2. Управлінська діяльність в системі адміністративно-правового регулювання. Види, форми та методи публічного управління

Управління: загальне поняття і соціальна природа. Співвідношення понять: публічне управління, державне управління, муніципальне управління, публічне урядування, адміністративне урядування.

Публічне управління та його види.

Поняття державного управління у широкому і вузькому розумінні.

Співвідношення державного управління і виконавчої влади. Державне регулювання і державне управління: співвідношення понять. Поняття та стадії організаційного-управлінського провадження.

Методи державного управління. Ознаки та класифікація методів державного управління. Форми державного управління. Правові та «неправові» форми державного управління: поняття та юридичне значення.

Поняття та класифікація правових актів державного управління.

Нормотворча діяльність (провадження). Вимоги до актів державного управління та наслідки їх недотримання. Нормативні та індивідуальні акти управління.

Особливості муніципального управління.

Переконання як метод державного управління.

Поняття та ознаки адміністративного примусу. Класифікація актів адміністративного примусу. Адміністративно-запобіжні заходи. Заходи адміністративного припинення, заходи адміністративної відповідальності.

Порівняльний аналіз переконання та примусу.

Адміністративний договір: поняття та види. Ознаки адміністративного договору.

Характеристика адміністративного договору як форми управління.

Поняття та ознаки електронного урядування.

Тема 3. Адміністративно-правові норми і відносини

Поняття адміністративно-правової норми. Державні гарантії дії адміністративно-правових норм. Структура адміністративно-правової норми. Гіпотеза та її види. Диспозиція та її види й особливості. Санкція та її види. Класифікація адміністративно-правових норм (за спрямованістю змісту; за адресатами або суб'єктами; за формою припису; за галузевою належністю; за межею дії; за ступенем спільності; за повнотою викладених велінь; за юридичною силою тощо).

Реалізація норм адміністративного права: поняття та форми. Характеристика виконання, використання, додержання, застосування адміністративно-правових норм. Вимоги до застосування норм адміністративного права (законність, обґрунтованість, доцільність, ефективність). Співвідношення адміністративно-правових відносин та адміністративно-правових норм.

Поняття і особливості (характерні риси) адміністративно-правових відносин. Види адміністративних правовідносин. Вертикальні й горизонтальні, субординаційні, ординаційні та ре ординаційні, інші види адміністративно-правових відносин.

Структура адміністративно-правових відносин. Місце юридичних фактів у структурі адміністративно-правових відносин.

Тема 4. Суб'єкти адміністративного права

Поняття та система суб'єктів адміністративного права. Ознаки суб'єктів адміністративного права. Поняття адміністративно-правового статусу особи. Елементи адміністративно-правового статусу. Відмінності адміністративно-правового статусу від цивільно-правового.

Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права. Види фізичних осіб та їх адміністративно-правовий статус: громадяни України, державні службовці, фізичні особи на політичних посадах, особи без громадянства, з подвійним громадянством, іноземці, біженці, вимушені переселенці, закордонні українці, пенсіонери, студенти, малозабезпечені, військовослужбовці, учасники АТО, інваліди та інші фізичні особи зі спеціальним адміністративно-правовим статусом.

Президент України (як публічний службовець) та його адміністративно-правовий статус

Народний депутат як суб'єкт адміністративного права.

Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України як найвищого органу в системі органів виконавчої влади.

Характеристика юридичної особи публічного права. Відмінність юридичних осіб публічного та приватного права. Види юридичних осіб публічного права. Адміністративно-правовий статус навчального закладу. Акредитация навчальних закладів (акредитацій на процедура/провадження). Адміністративно-правовий статус студента.

Центральні органи виконавчої влади (міністерства, служба, агентства, інспекції, національних комісії тощо).

Завдання центральних органів виконавчої влади.

Поняття та статус територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Місцеві державні адміністрації як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус голови місцевої державної адміністрації (за видами

місцевих адміністрацій).

Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Територіальна громада як суб'єкт адміністративних відносин. Організація роботи громади. Служба в органах місцевого самоврядування. Об'єднана територіальна громада як суб'єкт адміністративного права.

Підприємства, установи, організації як суб'єкти адміністративного права. Організаційно управлінська діяльність на державних та у комунальних підприємствах, установах, організаціях. Міжнародні стандарти публічного менеджменту для юридичних осіб публічного права.

Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права.

Громадські організації та громадські спілки. Молодіжні громадські організації.

Адміністративно-правовий статус політичних партій.

Тема 5. Забезпечення законності та дотримання дисципліни в державному управлінні. Адміністративно-правові режими

Суть і значення законності в державному управлінні. Законність як принцип, метод та правовий режим.

Способи забезпечення законності в публічному управлінні.

Публічний контроль: поняття і роль у державному та місцевому управлінні. Види державного контролю, зокрема за суб'єктами: а). внутрішній адміністративний контроль (відомчий/службовий); б). Контроль з боку Президента України; в). Парламентський контроль, діяльність Рахункової палати; г). Судовий контроль; д). Прокурорський нагляд; е) Громадський контроль. Види публічного контролю за сферою здійснення: фінансовий, банківський, податковий, валютний, митний, пруденційний нагляд, санітарно-епідеміологічний та інші.

Контрольне провадження та його види. Стадії контрольного провадження. Процедура оформлення результатів контрольної діяльності.

Звернення громадян. Форми звернень та їх характеристика. Провадження за зверненням громадян як вид провадження в сфері управління. Електронна петиція.

Дозвільна система (в тому числі ліцензійна діяльність) як основа забезпечення законності.

Громадський контроль за діяльністю суб'єктів владних повноважень. Громадські слухання.

Адміністративно-правові режими. Адміністративно-правовий режим законності. Види адміністративно-правових режимів, зокрема: надзвичайний стан, воєнний стан, антитерористична операція (АТО), режим санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, режим державної та службової таємниці.

Особливості обмеження прав людини під час окремих видів адміністративно-правових режимів.

Тема 6. Поняття та види публічної служби в Україні

Поняття та ознаки публічної служби. Види публічної служби. Характеристика дипломатичної служби.

Професійна діяльність суддів як вид публічної служби. Адміністративно-правовий статус судді.

Прокуратура в системі публічної служби. Поняття та завдання прокуратури. Місце прокуратури в правоохоронній діяльності. Адміністративно-правовий статус прокурора.

Поняття та види політичних посад. Особливості обрання/призначення публічних посадовців.

Військова служба, як вид публічної служби.

Служба в органах місцевого самоврядування.

Державна служба – інститут адміністративного права. Поняття, особливості та види державної служби.

Поняття і види державних службовців. Права і обов'язки державних службовців. Порядок проходження державної служби. Відповідальність державних службовців.

Основи дисциплінарної відповідальності в адміністративному праві.

Атестація державних службовців та атестаційне провадження.

Основні напрямки реформування публічної служби.

Етичні стандарти публічної служби. Проблеми та перспективи реформування публічної служби в Україні. Міжнародний досвід.

Тема 7. Адміністративна відповідальність та її місце серед інших видів юридичної відповідальності. Поняття та склад адміністративного проступку (правопорушення)

Поняття і ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність неповнолітніх, військовослужбовців, державних службовців, посадових осіб. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.

Поняття адміністративно-деліктного провадження (провадження у справах про адміністративні правопорушення).

Поняття адміністративного правопорушення (проступку), його ознаки. Юридичний склад адміністративного правопорушення. Характеристика елементів складу адміністративного проступку:

об'єкти адміністративних правопорушень: поняття та види;

об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: поняття та ознаки;

суб'єкти адміністративних правопорушень: поняття, ознаки, види;

суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення: поняття та ознаки.

Тема 8. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Поняття, види та порядок накладення адміністративних стягнень

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження. Загальне та спрощене провадження.

Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: види, загальна характеристика.

Суб'єкти провадження у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративна юрисдикція.

Поняття та мета адміністративного стягнення. Система і види адміністративних стягнень.

Обставини, що обтяжують та пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення. Накладення адміністративних стягнень.

Протокол адміністративного правопорушення.

Постанова по справі про адміністративні правопорушення (постанова про накладення адміністративного стягнення).

Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Тема 9. Поняття, види та процедура надання адміністративних послуг

Поняття послуги. Поняття та ознаки адміністративних послуг. Розмежування різних видів адміністративних послуг. Підходи до класифікації адміністративних послуг. Реєстр адміністративних послуг. Строки надання та оплата адміністративних послуг.

Група проваджень з надання адміністративних послуг:

- реєстраційне провадження та його види, стадії;
- дозвільне провадження та його види, стадії.

Процедура надання адміністративних послуг та її законодавче регулювання. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг.

Сутність адміністративно-процедурної діяльності.

Суб'єкти провадження з надання адміністративних послуг.

Тема 10. Міжнародні стандарти надання адміністративних послуг та вдосконалення системи надання їх в Україні

Зародження ідеї публічних послуг у Європі (1980-ті роки). Запровадження орієнтованості на впровадження ринкових механізмів у діяльність державного сектору як провідна ідея системи публічної адміністрації Європейського Союзу. Рекомендація Ради Європи № R(87)16 щодо адміністративних процедур, які зачіпають велику кількість осіб.

Шляхи вдосконалення системи адміністративних послуг в Україні.

Проблеми якості, платності та стандартів надання адміністративних послуг, впровадження європейських стандартів в даній системі.

Зв'язок адміністративних послуг з реалізацією владних повноважень. Межі владних повноважень при наданні послуг. Законодавче регулювання надання адміністративних послуг та проблема відповідальності «осіб публічної адміністрації».

«Електронне урядування» та процедура надання адміністративних послуг в Україні.

Тема 11. Правові засади управління економікою та промисловістю

Правове регулювання управління економікою. Завдання, функції та методи державного управління економікою. Організація управління економікою, планування економічного розвитку держави.

Державний контроль у сфері економіки.

Організаційно-правові засади управління промисловістю.

Система органів управління промисловістю.

Міське самоврядування і промисловість.

Державний контроль і нагляд в промисловості.

Види адміністративних правопорушень у сфері економіки та промисловості.

Тема 12. Управління будівництвом, житлово-комунальним господарством та комунікаціями

Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством, характеристика законодавства даної сфери.

Система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством.

Місцеве самоврядування та житлово-комунальне господарство.
Публічний контроль у житлово-комунальному господарстві.
Адміністративна відповідальність за порушення у сфері будівництва та житлово-комунального господарства.
Організаційно-правові засади управління комунікаціями.
Управління транспортом.
Органи управління зв'язком.

Тема 13. Управління використанням і охороною природних ресурсів

Адміністративно-правові засади управління використанням та охороною природних ресурсів.

Органи управління використанням і охороною природних ресурсів.
Місцеве самоврядування і охорона природних ресурсів.
Публічний контроль за використанням та охороною природних ресурсів.
Адміністративна відповідальність за порушення у сфері використання та охорони природних ресурсів.

Тема 14. Управління фінансами

Адміністративно-правове регулювання у сфері фінансів.
Характеристика нормативно-правових актів даної сфери.
Органи управління фінансами.
Казначейське обслуговування бюджету.
Поняття та види фінансових установ.
Фінансові послуги та їх види.
Особливості діяльності фінансових установ.
Правовий статус Національного банку України.
Фінансовий контроль: поняття, види, методи.
Державне управління банківською системою.
Державне управління у сфері оподаткування.
Адміністративна відповідальність за фінансові правопорушення.

Тема 15. Управління зовнішньоекономічною діяльністю та митною справою, закордонними справами

Адміністративно-правове регулювання та органи управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Організаційно-правові засади управління митною справою, державне управління у сфері реалізації митної політики.

Митний контроль. Поняття, ознаки та види митних режимів.
Адміністративна відповідальність за порушення митних правил
Правові засади управління закордонними справами.
Органи управління закордонними справами.
Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду за кордон для різних категорій фізичних осіб. Візовий та безвізовий режим.
Тимчасове й постійне перебування іноземців в Україні.

Тема 16. Управління обороною

Правові засади управління обороною.
Суб'єкти управління обороною в Україні.

Збройні Сили України, їх види.

Характеристика військового обов'язку.

Військова та альтернативна (невійськова) служба в Україні. Особливості проходження військової служби за призовом та за контрактом.

Дисциплінарна відповідальність військовослужбовців.

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок та військову службу.

Тема 17. Управління національною безпекою, забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях

Організаційно-правові засади управління національною безпекою.

Поняття національної безпеки та загроз їй.

Організація управління щодо забезпечення національної безпеки.

Поняття державного кордону.

Державний кордон та його охорона. Прикордонна служба.

Поняття та види надзвичайних ситуацій.

Правові основи забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Державна система запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій.

Органи забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Тема 18. Управління внутрішніми справами

Адміністративно-правові засади управління внутрішніми справами. Структура органів управління внутрішніми справами.

Центральний орган виконавчої влади щодо управління внутрішніми справами: поняття, повноваження, структура органу та інші елементи його адміністративно-правового статусу.

Національна поліція: поняття, місце в системі органів управління внутрішніми справами, види, характеристика повноважень.

Загальна характеристика адміністративної діяльності поліції.

Процедура контрольної діяльності національної поліції.

Національна гвардія та її завдання, види, повноваження.

Національна поліція та національна гвардія: порівняльний аналіз правового статусу.

Служба в системі внутрішніх справ.

Дисциплінарна та адміністративна відповідальність працівників поліції та національної гвардії.

Тема 19. Державне управління юстицією

Організаційно-правові засади управління юстицією.

Система та структура органів юстиції.

Діяльність реєстраційної служби.

Поняття та види реєстрів. Загальна характеристика процедури реєстрації.

Реєстраційне провадження як вид провадження з надання адміністративних послуг.

Реєстрація актів цивільного стану, юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, громадських організацій, транспортних засобів, прав власності, обтяжень рухомого та нерухомого майна, правочинів тощо.

Державні кадастри.

Поняття та завдання нотаріату. Організація нотаріальної служби та органи юстиції.

Взаємодія органів юстиції з судовою системою та адвокатурою.

Участь органів юстиції в запобіганні корупції та очищенні влади (люстрації) в Україні. Процедура Е-декларування.

Тема 20. Організація управління інформаційними ресурсами

Інформація як об'єкт інформаційних відносин. Види інформації. Публічна інформація та доступ до неї. Персональні дані та особливості доступу до них під час здійснення публічної діяльності.

Поняття та складові інформаційних ресурсів у державному управлінні.

Інформаційна діяльність публічних суб'єктів та інформатизація в Україні.

Особливості формування інформаційного суспільства в Україні.

Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами.

Система органів управління інформаційними ресурсами.

Адміністративна відповідальність за порушення в інформаційній сфері.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Студентам важливо акцентувати свою увагу на тому, що адміністративне право має давню історію. Перші адміністративні норми появилися у правових системах Стародавнього Сходу та античного Заходу (кодекс Хаммурапі, публічне право Стародавнього Риму). Як самостійна галузь права адміністративне право бере свій початок у XVIII столітті. Саме у Франції сформувалося спочатку поліцейське законодавство, потім — поліцейське право, яке переросло в "право управління" (друга половина XIX ст., Німеччина), а пізніше стало базою для розвитку адміністративного права.

При вивченні предмету адміністративного права важливо знати, що проведення адміністративної реформи в Україні викликало об'єктивну необхідність його переосмислення.

Питання для самопідготовки:

1. Поліцейське право: поняття, риси.
2. Характеристика відносин, які є предметом регулювання адміністративного права та відповідного методі адміністративно-правового регулювання, що притаманний даним відносинам.
3. Класифікація джерел адміністративного права за юридичною силою з відповідними прикладами нормативно-правових актів.
4. Сучасні тенденції формування системи адміністративного права як галузі права та його місця в правовій системі України (з урахуванням розвитку юридичної науки та науки адміністративного права).

Контрольні питання:

1. Для чого потрібне адміністративне право?
2. Що таке адміністративна діяльність?
3. Де застосовується диспозитивний метод правового регулювання в адміністративних відносинах? Чи можуть поєднуватись публічно-правові та приватноправові засоби впливу при регулюванні адміністративно-правових відносин?

Рекомендовані джерела:

1-87

ТЕМА 2. УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ. ВИДИ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Загальноновизнаний у світовій державотворчій практиці принцип поділу влади став своєрідною альтернативою пануванню в нашій країні в недалекому минулому тоталітаризму партійно-державної влади. Водночас розуміння принципу поділу влади має враховувати очевидну умовність досить поширеного уявлення про самостійне (а тим більше — цілком автономне) існування виконавчої влади серед гілок державної влади. Подібні уявлення слід вважати явним перебільшенням.

Державна влада як вияв здатності держави до прийняття обов'язкових до виконання рішень і вжиття заходів щодо забезпечення, в тому числі примусового, цього виконання — *явище цілісне*. Вона інтегрує всі прояви політичної волі народу — єдиного джерела (суверена) влади в державі. *Поділяється не сама влада, а структурно-функціональний механізм її здійснення*. Це означає, що державний апарат

як цілісна сукупність органів, що здійснюють державну владу, формується за функціональною та суб'єктною (інституційною) ознаками. В першому випадку поділ влади означає виділення основних функціональних видів діяльності держави: 1) законотворення; 2) виконання законів; 3) правосуддя. В другому — означає розмежування у структурному устрої держави різних видів державних органів: 1) законодавчих; 2) виконавчих; 3) судових (і це — тільки основні види) з притаманними їм державно-владними повноваженнями.

Питання для самопідготовки:

1. Управління: загальне поняття і соціальна природа.
2. Співвідношення понять: публічне управління, державне управління, муніципальне управління, публічне урядування, адміністративне урядування.
3. Публічне управління та його види.
4. Поняття державного управління у широкому і вузькому розумінні.
5. Співвідношення державного управління і виконавчої влади.
6. Державне регулювання і державне управління: співвідношення понять.
7. Поняття та стадії організаційного-управлінського провадження.
8. Публічний менеджмент та його зв'язок з теорією управління в адміністративному праві.
9. Міжнародні стандарти публічного управління які варто застосувати Україні.
10. Перспективи застосування в управлінській діяльності сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій (формування реєстрів інших баз даних, інформатизація управлінської діяльності).
11. Методи державного управління.
12. Ознаки та класифікація методів державного управління.
13. Форми державного управління.
14. Правові та «неправові» форми державного управління: поняття та юридичне значення.
15. Поняття та класифікація правових актів державного управління.
16. Нормотворча діяльність (провадження).
17. Вимоги до актів державного управління та наслідки їх недотримання.
18. Нормативні та індивідуальні акти управління.
19. Особливості муніципального управління.
20. Переконавання як метод державного управління.
21. Поняття та ознаки адміністративного примусу.
22. Класифікація актів адміністративного примусу. Адміністративно-запобіжні заходи. Заходи адміністративного припинення, заходи адміністративної відповідальності.
23. Порівняльний аналіз переконавання та примусу.
24. Адміністративний договір: поняття та види. Ознаки адміністративного договору.
25. Характеристика адміністративного договору як форми управління.
26. Поняття та ознаки електронного урядування.

Контрольні питання:

- 1) Які види управління Ви знаєте?
- 2) Який вид управління є найбільш об'ємним? Обґрунтуйте відповідь.
- 3) Назвіть ознаки соціального управління.
- 4) Дайте визначення поняття державного управління.
- 5) Перелічіть види методів державного управління.

- 6) Для якої мети використовується переконання як метод державного управління?
- 7) Порівняйте приватний менеджмент та публічний менеджмент. Які методи приватного управління можна використати адміністративному управлінні?
- 8) Які заходи адміністративного примусу Ви можете назвати?
- 9) Охарактеризуйте критерії та підстави для застосування заходів адміністративного припинення масових заворушень. Якими нормативними актами це передбачено?
- 10) Назвіть види заходів адміністративного примусу.
- 11) Порівняйте між собою три види заходів адміністративного примусу.
- 12) В чому суть адміністративного примусу? Яка потреба в ньому?
- 13) Назвіть 4 адміністративні договори.
- 14) Які ознаки переконання?

Практичні завдання:

1. Використовуючи будь-який адміністративно-правовий закон (кодекс) виписіть основні напрямки державного регулювання, державної політики відповідної галузевої групи відносин.

2. Які, на Вашу думку, заходи із вдосконалення публічного управління в Україні, повинні бути вжиті у першу чергу?

3. Який порядок та строк оприлюднення законів України, інших актів Верховної Ради України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України в друкованих виданнях, які з них є офіційними. Чи можливе оприлюднення зазначених вище нормативно-правових актів через телебачення і радіо?

4. Проаналізуйте зазначені нижче документи і, виходячи з класифікації актів управління, вкажіть до яких видів вони належать:

1) Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо наповнення державного лізингового фонду у 2001 році" від 16 лютого 2001 р.

2) Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок голографічного захисту документів і товарів" від 24 лютого 2001 р.

3) Розпорядження Київської обласної державної адміністрації "Про відзначення в області 54-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні" від 23 квітня 1999 року;

4) Розпорядження Президента України "Про призначення Г. Чернявського Керівником Управління Протоколу Президента України" від 24 січня 2000 р.

5) Указ Президента України "Про внесення змін до складу Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи" від 18 грудня 1999 р.

5. Проаналізуйте правову природу, вид та характер форми управлінської діяльності: Президент України своїм Указом від 26 січня 2001 р. звільнив Ястреба К. П. від обов'язків голови держадміністрації в Черкаській області.

Рекомендовані джерела:

1-87

ТЕМА 3. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ НОРМИ І ВІДНОСИНИ

Вивчення даної теми необхідно розпочати з того, що обов'язковим елементом механізму адміністративно-правового регулювання виступають адміністративно-правові норми, тобто правила поведінки, які встановлюються або санкціонуються державою і є обов'язковими для виконання. Адміністративно-правові норми займають особливе місце в системі права не тільки України, але й інших держав, оскільки вони

регулюють особливі суспільні відносини — відносини у сфері державного управління, тобто забезпечують організацію і діяльність державного апарату, взаємовідносини людини і держави та ін. Слід особливу увагу звернути на те, що в умовах адміністративної реформи адміністративно-правові норми повинні відіграти важливу роль в утвердженні конституційного постулату: у взаємовідносинах людини з державою, в особі державних органів центральною постаттю виступає людина.

Слід мати на увазі, що адміністративно-правові норми досить різноманітні. Їх можна класифікувати на різні види в залежності від підстави класифікації, зокрема:

- за змістом: матеріальні і процесуальні;
- за часом дії: постійні і тимчасові;
- за юридичною силою: норми законів і норми підзаконних нормативних актів;
- за адресатами: такі, що регулюють діяльність державних органів і їх службовців, недержавних утворень, громадян;
- за методом дії: на заборонні, зобов'язуючі, рекомендаційні, стимулюючі, повноважуючі;
- за дією в просторі : загальні і місцеві;
- за дією за колом осіб: загальні і спеціальні та ін.

Вивчення сутності адміністративно-правових норм неможливе без розуміння їх структури, тобто внутрішньої побудови, яку складають: гіпотеза, диспозиція, санкція.

При вивченні даної теми студентам слід звернути увагу на форми реалізації адміністративно-правових норм, а саме: використання, виконання, дотримання, застосування. Застосування, на відміну від інших форм, є державно-владною діяльністю, яка здійснюється за наявності певних умов і не залежить від бажання уповноваженого суб'єкта, як це має місце при використанні, дотриманні, виконанні.

Важливо знати, що адміністративно-правові відносини є важливою складовою механізму адміністративно-правового регулювання. Будучи різновидом правових відносин, вони мають такі ж ознаки, як останні. Поряд із цим, слід звернути увагу на те, що їм властиві певні особливості, зокрема:

- обов'язковою стороною виступає державний орган або його посадова особа;
- права і обов'язки сторін цих відносин пов'язані з діяльністю органів державного управління;
- як правило, відносини будуються за принципом "влада-підпорядкування";
- у випадку порушення адміністративно-правової норми відповідальність настає перед державою;
- вони можуть виникати за ініціативою будь-якого суб'єкта адміністративного права і при цьому згоди іншої сторони не треба;
- спори, які виникають між сторонами, в більшості випадків, розглядаються в адміністративному порядку та ін.

Важливо звернути увагу на класифікацію адміністративно-правових відносин, а саме: вертикальні і горизонтальні; матеріальні і процесуальні; регулятивні і охоронні; односторонні і двосторонні та ін.

Структуру адміністративно-правових відносин складають: об'єкт (дія, поведінка людей, матеріальні предмети, речі), суб'єкт (громадяни, особи, державні органи, підприємства, установи, організації та ін.), зміст (сукупність прав і обов'язків сторін).

Питання для самопідготовки:

1. Поняття адміністративно-правової норми
2. Структура адміністративно-правової норми
3. Види адміністративно-правових норм

4. Реалізація адміністративно-правових норм.
5. Джерела адміністративного права та систематизація адміністративно-правових норм.
6. Види гіпотез адміністративно-правових норм.
7. Види адміністративно-правових санкцій.
8. Сутність адміністративно-правових відносин. Основні риси адміністративно-правових відносин.
9. Адміністративно-правові та суспільні відносини.
10. Адміністративно-правові відносини та адміністративно-правові норми.
11. Адміністративно-правові відносини та юридичні факти.
12. Особливості адміністративно-правових відносин.
13. Види адміністративно-правових відносин.

Контрольні питання:

- 1) В чому відмінність між формами реалізації правових норм?
- 2) Яка структура адміністративних правовідносин?
- 3) Які є види дій та подій?
- 4) Назвіть ознаки адміністративно-правових норм.
- 5) Яка структура адміністративно-правових норм?
- 6) Які види гіпотез Ви знаєте?
- 7) Які види санкцій в адміністративному праві застосовуються?
- 8) Що таке реалізація правових норм?
- 9) Які види реалізації правових норм є та в чому відмінність між ними?
- 10) Яка структура адміністративно-правових відносин?
- 11) Які особливості адміністративно-правових відносин?
- 12) Що таке юридичні факти?
  - 1) Які є види юридичних фактів?

Практичне завдання 1

Класифікація студентами норм адміністративного права за деякими із існуючих критеріїв.

Класифікація здійснюється шляхом складання класифікаційних таблиць.

Класифікаційна таблиця 1.

Критерій класифікації: спрямованість змісту.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Закріплюючі правове становище суб'єктів	
2	Закріплюючі форми і методи управління	
3	Закріплюючі порядок проходження служби	
4	Закріплюючі засоби забезпечення законності	

Класифікаційна таблиця 2.

Критерій класифікації: форма припису.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Зобов'язуючі	
2	Забороняючі	
3	Уповноважуючі	

4	Стимулюючі	
5	Рекомендуючі	

Класифікаційна таблиця 3.

Критерій класифікації: галузева належність.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Матеріальні	
2	Процесуальні	

Класифікаційна таблиця 4.

Критерій класифікації: повнота викладених велінь.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Визначені	
2	Бланкетні	

Класифікаційна таблиця 5.

Критерій класифікації: адресати.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Органи державної виконавчої влади	
2	Інші державні органи управління	
3	Об'єднання громадян	
4	Державні службовці	
5	Громадяни України	
6	Суб'єкти підприємницької діяльності	
7	Органи місцевого самоврядування	

Класифікаційна таблиця 6.

Критерій класифікації: межа дії.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Діючі у просторі	
2	Діючі у часі – строкові	
3	Діючі у часі – безстрокові	

Класифікаційна таблиця 7.

Критерій класифікації: ступінь спільності.

№	Класифікаційні групи	Назва нормативного акту, зміст норми
1	Загальні	
2	Галузеві	
3	Міжгалузеві	
4	Місцеві	

Практичне завдання 2

Вкажіть на юридичні факти, у зв'язку з якими виникають адміністративно-правові відносини:

1. Самовільне захоплення громадянином земельної ділянки і будівництво гаража.
2. Укладення між громадянами договору купівлі-продажу.
3. Втеча з-під варті засудженого.
4. Досягнення особою 16-ти річного віку.
5. Службова атестація.
6. Неприбуття у військкомат при отриманні повістки.
7. Скоєння дрібного хуліганства.
8. Неправильне нарахування зарплатні.

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 4. СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

В адміністративному праві під суб'єктом розуміють носія (власника) прав та обов'язків у сфері публічного управління, які передбачені адміністративно-правовими нормами, здатного надати права реалізовувати, а покладені обов'язки виконувати.

З цього визначення випливає, що «претендент» на статус суб'єкта адміністративного права за своїми особливостями потенційно здатний бути носієм суб'єктивних прав та обов'язків у сфері публічного управління, тобто повинен мати комплекс соціальних передумов, що дозволяють надати йому суб'єктивні права та обов'язки.

До таких особливостей (соціальних передумов) належать: а) зовнішня відокремленість, яка характеризується наявністю системоутворюючих ознак; б) персоніфікація в суспільних відносинах управлінського типу, тобто виступ у вигляді єдиної особи — персони; в) здатність виражати і здійснювати або персоніфіковану волю у відносинах з державою, або державну волю у процесі адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. «Претендент», який має названі особливості, набуває статусу суб'єкта тільки в тому разі, якщо держава, використовуючи адміністративно-правові норми, робить його носієм (власником) прав та обов'язків, які реалізуються останнім у сфері державного управління.

Органи виконавчої влади посідають особливе місце у системі суб'єктів адміністративного права. По-перше, вони є основними (після Президента України) функціонально-галузевими носіями виконавчої влади в державі, а статус органу виконавчої влади закріплюється за ними в нормативному порядку; по-друге, є найважливішою складовою органів державного управління і державного апарату в цілому (як відомо, державний апарат, крім органів державного управління, об'єднує управлінські структури законодавчої влади, органи правосуддя, прокуратури та інші державні органи); по-третє, вони об'єднані єдиним керівництвом і підпорядкуванням, внаслідок чого діють узгоджено і цілеспрямовано; по-четверте, кожен з органів цієї системи наділений державною специфічною компетенцією у сфері державного управління і реалізації державної виконавчої влади; по-п'яте, система органів виконавчої влади справляє регулюючий вплив на всі сфери державного і суспільного життя; по-шосте, в рамках своєї компетенції органи виконавчої влади самостійні в організаційному та функціональному відношеннях; по-сьоме, здійснюється специфічний вид державної діяльності, яка за своїм юридичним змістом є виконавчо-розпорядчою.

Студенту слід знати, що до індивідуальних суб'єктів належать: громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці; до колективних - органи державної влади, органи місцевого самоврядування; підприємства, установи, організації незалежно від форми власності; громадські організації, релігійні організації та ін.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та система суб'єктів адміністративного права.
  2. Ознаки суб'єктів адміністративного права.
  3. Поняття адміністративно-правового статусу особи.
  4. Елементи адміністративно-правового статусу.
  5. Відмінності адміністративно-правового статусу від цивільно-правового.
  6. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права.
  7. Види фізичних осіб та їх адміністративно-правовий статус:
    - 7.1. громадяни України,
    - 7.2. державні службовці,
    - 7.3. фізичні особи на політичних посадах,
    - 7.4. особи без громадянства, з подвійним громадянством, іноземці, біженці, вимушені переселенці,
    - 7.5. закордонні українці,
    - 7.6. пенсіонери, студенти,
    - 7.7. військовослужбовці, учасники АТО, малозабезпечені сім'ї, інваліди
    - 7.8. інші фізичні особи зі спеціальним адміністративно-правовим статусом.
  8. Президент України (як публічний службовець) та його адміністративно-правовий статус
  9. Народний депутат як суб'єкт адміністративного права.
  10. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України як найвищого органу в системі органів виконавчої влади.
  11. Характеристика юридичної особи публічного права. Відмінність юридичних осіб публічного та приватного права. Види юридичних осіб публічного права.
  12. Адміністративно-правовий статус навчального закладу. Акредитація навчальних закладів (акредитацій на процедура/проведення).
  13. Адміністративно-правовий статус студента.
  14. Центральні органи виконавчої влади (міністерства, служба, агентства, інспекції, національних комісії тощо).
  15. Завдання центральних органів виконавчої влади.
  16. Поняття та статус територіальних органів центральних органів виконавчої влади.
  17. Місцеві державні адміністрації як суб'єкти адміністративного права.
  18. Адміністративно-правовий статус голови місцевої державної адміністрації (за видами місцевих адміністрацій).
  19. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування.
  20. Територіальна громада як суб'єкт адміністративних відносин.
  21. Організація роботи громади.
  22. Служба в органах місцевого самоврядування.
  23. Об'єднана територіальна громада як суб'єкт адміністративного права.
  24. Підприємства, установи, організації як суб'єкти адміністративного права.
- Організаційно управлінська діяльність на державних та у комунальних підприємствах, установах, організаціях.

25. Міжнародні стандарти публічного менеджменту для юридичних осіб публічного права.

26. Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права.

27. Громадські організації та громадські спілки.

28. Молодіжні громадські організації.

29. Адміністративно-правовий статус політичних партій.

Контрольні питання:

- 1) Як співвідносяться поняття суб'єкт адміністративного права та учасник адміністративних правовідносин?
- 2) В чому відмінність адміністративно-правового статусу державного органу від адміністративно-правового статусу посадової особи?
- 3) Де визначено міжнародні стандарти публічного менеджменту?
- 4) Хто може створювати молодіжні громадські організації?
- 5) Які є види центральних органів виконавчої влади?
- 6) Що таке громадське об'єднання?
- 7) Яка процедура утворення юридичних осіб публічного права?

Практичні завдання:

1. Доповніть таблицю:

	Органи державної виконавчої влади	Органи місцевого самоврядування
Всеукраїнський рівень	Кабінет Міністрів України Міністерства, служби, агентства, інспекції, органи виконавчої влади зі спеціальним статусом	
Обласний рівень		
Районний рівень		
Село, селище, місто	Представництва окремих органів державної виконавчої влади	Сільській, селищний міський голова Сільська, селищна, міська рада Виконавчий комітет Сільської, селищної, міської рада

2. Наукою адміністративного права вироблено декілька критеріїв класифікації органів виконавчої влади: залежно від територіального масштабу діяльності - центральні, регіональні, місцеві, міжтериторіальні органи; залежно від порядку вирішення підвідомчих питань - єдиноначальні та колегіальні органи; залежно від

предмета спрямованості компетенції - органи управління господарським виробництвом, економікою, сферою соціального обслуговування та ін.; залежно від обсягу і характеру компетенції - органи загальної, галузевої, спеціальної компетенції.

Дайте характеристику нижченаведеним органам виконавчої влади з точки зору всіх зазначених критеріїв: Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Антимонопольний комітет України, Івано-Франківська Обласна державна адміністрація; Податкова інспекція у м. Івано-Франківську; Калуська міськрайонна податкова інспекція, Івано-Франківське регіональне відділення Фонду державного майна, Рада міністрів АРК, Міністерство фінансів.

3. Ким і в якому порядку формуються наступні суб'єкти адміністративного права: Кабінет Міністрів України, Івано-Франківська обласна рада, Рожнятівська районна державна адміністрація, ТОВ «ТерміТ», казенне підприємство «Спецдрук», партія «УКРОП», клуб органічного землеробства.

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ДОТРИМАННЯ ДИСЦИПЛІНИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ РЕЖИМИ

При вивченні даної теми, слід усвідомити, що забезпечення законності передбачає необхідність створення системи її гарантій.

Слід мати на увазі, що основними способами забезпечення законності і дисципліни є контроль, нагляд і звернення громадян.

Контроль — це основний спосіб забезпечення законності, головними напрямками здійснення якого є: а) додержання планової, фінанси, ціноутворюючої, договірної, технологічної, виконавчої, трудової та ін. видів державної дисципліни; б) використання державних ресурсів; в) виконання вимог природоохоронного законодавства; г) підбір і розміщення кадрів у державному секторі; д) виконання соціальних програм та ін.

Адміністративний нагляд здійснюється з метою охорони відповідних суспільних відносин як від правопорушень, так і від об'єктивно-протиправних дій і стихійних явищ.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття законності та дисципліни в публічному управлінні.
2. Способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні: загальна характеристика
3. Контроль як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Порівняння контролю, нагляду, моніторингу, інспектування.
4. Види контролю: законодавчий, спеціалізований з боку центральний органів виконавчої влади, муніципальний, судовий, прокурорський, громадський тощо.
5. Громадський контроль. Громадські слухання. Електронні петиції.
6. Характеристика законності як правового режиму, принципу, методу.
7. Способи забезпечення законності.
8. Механізм адміністративно-правових режимів.
9. Класифікація адміністративно-правових режимів.

10. Заходи та дії, які характеризують відповідний адміністративно-правовий режим.
11. Поняття та види адміністративно-правових режимів
12. Поняття та види надзвичайних режимів:
  - 12.1. правовий режим надзвичайного стану;
  - 12.2. правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації;
  - 12.3. воєнний стан;
  - 12.4. режим антитерористичної операції (АТО).
13. Режим державної таємниці.
14. Режим забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Контрольні питання:

- 1) Чи буде запит на отримання публічної інформації способом забезпечення законності? Відповідь обґрунтуйте.
- 2) В чому відмінність публічного контролю від державного контролю?
- 3) Що таке муніципальний контроль? Як він співвідноситься з громадським контролем?
- 4) Дайте визначення законності як принципу, як методу і як способу державного управління.
- 5) Розкрийте суть співвідношення таких категорій “контроль”, “нагляд”, “перевірка виконання”, “інспектування”.
- 6) Перелічіть основні способи забезпечення законності в державному управлінні.
- 7) Що таке контроль? Для чого він в державному управлінні?
- 8) Що таке державний контроль?
- 9) Назвіть види державного контролю.
- 10) Що таке внутрішній адміністративний контроль?
- 11) Охарактеризуйте контроль з боку Президента України.
- 12) Охарактеризуйте парламентський контроль.
- 13) Охарактеризуйте судовий контроль.
- 14) Охарактеризуйте прокурорський нагляд.
- 15) Які форми здійснення громадського контролю Ви знаєте?

Практичні завдання:

1. На підставі Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» і Закону України «Про місцеві державні адміністрації», вкажіть, як забезпечується законність в адміністративно-територіальній одиниці?

2. Голова державної адміністрації області скасував наказ директора підприємства, а самого директора звільнив з посади. Чи правомірні дії голови державної адміністрації?

3. Сільська рада прийняла рішення, яким встановила адміністративну відповідальність за порушення громадського порядку. Голова державної адміністрації району своїм розпорядженням скасував це рішення. Чи правомірні дії сільської ради і голови державної адміністрації району? Чи є порушення закону в даній ситуації?

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 6. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

При підготовці студентам варто опиратись на правову реальність. Для сучасної України багато викликів державотворення були надзвичайно складними через тягар радянського минулого та відсутність достатніх знань у сфері демократичного урядування. До нерозроблених, а також досліджуваних у певних ідеологічних рамках, проблем належав і інститут публічної служби. Навіть зараз для українського адміністративного права поняття «публічна служба» є ще новим.

У законодавстві України термін «публічна служба» донедавна взагалі не застосовувався. Натомість використовувалися два інших поняття: «державна служба» та «служба в органах місцевого самоврядування».

Згідно з нормами чинних законодавчих актів, державна служба - це професійна діяльність осіб, які обіймають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів, а служба в органах місцевого самоврядування - це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які обіймають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеve самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом. Вперше термін «публічна служба» в сучасній Україні на законодавчому рівні використано Кодексом адміністративного судочинства України, де визначено, що публічна служба - це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування.

Правове регулювання інституту державної служби, яка є частиною публічної, здійснюється сьогодні Законом України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та ознаки публічної служби.
2. Види публічної служби.
3. Характеристика дипломатичної служби.
4. Професійна діяльність суддів як вид публічної служби.
5. Адміністративно-правовий статус судді.
6. Прокуратура в системі публічної служби.
7. Поняття та завдання прокуратури. Місце прокуратури в правоохоронній діяльності.
8. Адміністративно-правовий статус прокурора.
9. Поняття та види політичних посад. Особливості обрання/призначення публічних посадовців.
10. Військова служба, як вид публічної служби.
11. Служба в органах місцевого самоврядування.
12. Порівняльний аналіз підходів до визначення державної служби, посади, державного службовця за діючим зараз та попередніми законами про державну службу.
13. Проблеми та напрямки вдосконалення публічної служби в Україні.
14. Державна служба – інститут адміністративного права.
15. Поняття, особливості та види державної служби.
16. Поняття і види державних службовців.
17. Права і обов'язки державних службовців.

18. Порядок проходження державної служби.
19. Відповідальність державних службовців.
20. Основи дисциплінарної відповідальності в адміністративному праві.
21. Атестація державних службовців та атестаційне провадження.
22. Основні напрямки реформування публічної служби.
23. Етичні стандарти публічної служби. Проблеми та перспективи реформування публічної служби в Україні, міжнародний досвід.

Контрольні питання:

- 1) Назвіть обов'язки державних службовців.
- 2) Порівняйте поняття : «державний службовець», «публічна служба», «публічна особа».
- 3) Які види публічної служби Ви знаєте?
- 4) Що таке правовий статус ?
- 5) Які ознаки публічної служби?
- 6) Які вимоги ставляться до кандидата в Президенти?
- 7) Назвіть обов'язки прокурора
- 8) Які права є в суддів?
- 9) Яких публічних осіб не відносять до державних службовців згідно чинного Закону України «Про державну службу»?
- 10) Хто такий державний службовець?
- 11) Які є види та категорії посад державних службовців?
- 12) Які вимоги ставляться до державних службовців?
- 13) Як проводиться конкурс на посаду?
- 14) Що таке спеціальна перевірка державного службовця?

Практичні завдання:

1. Громадянин США, беручи участь в АТО як інструктор виявив бажання взяти участь в конкурсі на заняття посади поліцейського в Україні.

Здійсніть правовий аналіз ситуації. Яку відповідь йому мають надати організатори конкурсу?

2. Зробіть порівняльний аналіз Закону України «Про державну службу» 1993 року та Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 року у формі таблиці:

Критерій порівняння	Закон України «Про державну службу» від 16.12.1993 року	Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII
Визначення державної служби		
Визначення посади		
Вимоги до кандидата на конкурс		
Порядок прийняття на службу		
Порядок та підстави припинення служби		
Категорії (види) посад		

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 7. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ МІСЦЕ СЕРЕД ІНШИХ ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. ПОНЯТТЯ ТА СКЛАД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТУПКУ (ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Для опрацювання даної теми необхідно визначити дефініцію адміністративної відповідальності, виокремити ознаки, які відмежовують адміністративну відповідальність від інших видів відповідальності.

Для успішного засвоєння матеріалу потрібно визначити відносини, які є предметом вивчення адміністративного права, а також місце адміністративної відповідальності серед відносин, які є предметом вивчення адміністративного права. Студентам необхідно ознайомитись з історією становлення (генезисом) інституту адміністративної відповідальності, вивчити нормативно-правові акти, які виступають джерелами адміністративної відповідальності, тобто містять основні категорії даного інституту, порядок притягнення до цього виду відповідальності та види заходів відповідальності. Для розуміння сутності та призначення адміністративної відповідальності слід ознайомитись з її функціями, тобто охарактеризувати як впливає цей правовий інститут на суспільні відносини.

Слід також зрозуміти ознаки адміністративного правопорушення (делікту), які відмежовують його від злочину. Також студентам необхідно ознайомитись з структурою складу адміністративних правопорушень, чітко розмежовувати правопорушення за складами.

Умовне скорочення: КУпАП – Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Питання для самопідготовки:

1. Історія становлення (генезис) адміністративної відповідальності.
2. Законодавство про адміністративну відповідальність.
3. КУпАП як основне джерело для застосування адміністративної відповідальності.
4. Функції адміністративної відповідальності.
5. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
6. Ознаки та підстави адміністративної відповідальності.
7. Порівняльний аналіз адміністративної відповідальності з іншими видами юридичної відповідальності.
8. Суспільна небезпечність та суспільна шкідливість як ознаки адміністративного правопорушення.
9. Ознаки об'єктивної сторони складу правопорушення.
10. Види обставин що пом'якшують та обтяжують відповідальність.
11. Ознаки адміністративного правопорушення.
12. Склад адміністративного проступку
13. Структура складу адміністративного проступку:
  - 13.1. Характеристика об'єктів адміністративних правопорушень;
  - 13.2. Об'єктивна сторона адміністративних правопорушень;
  - 13.3. Суб'єкт адміністративного правопорушення;
  - 13.4. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення.
14. Основи кваліфікації адміністративних правопорушень (обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність, накладення адміністративного стягнення при вчиненні кількох адміністративних правопорушень, строки накладення адміністративних стягнень тощо).

Контрольні питання:

- 1) Охарактеризуйте місце адміністративної відповідальності серед відносин, які регулюються предметом адміністративного права.
- 2) Яка відмінність законодавства про адміністративну відповідальність від адміністративно-правового законодавства?
- 3) Яка структура Кодексу України про адміністративні правопорушення?
- 4) Як вплинула реформа державного управління на інститут адміністративної відповідальності?
- 5) Охарактеризуйте місце адміністративної відповідальності серед інших видів відповідальності.
- 6) Яка відмінність законодавства про адміністративну відповідальність від адміністративно-правового законодавства?
- 7) Які джерела права використовуються для притягнення до адміністративної відповідальності?
- 8) Державна політика щодо притягнення до адміністративної відповідальності.

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 8. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПОРЯДОК НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Для успішного засвоєння навчального матеріалу варто проаналізувати структуру провадження у справах про адміністративні правопорушення: його стадії та етапи, процесуальні дії. Необхідно надати характеристику кожній з стадій, визначити процесуальні документи, які приймаються на кожній зі стадій.

Для самопідготовки необхідно з'ясувати сутність адміністративних стягнень, підстави для накладення адміністративних стягнень та їх види. Здійснити розмежування різних видів адміністративних стягнень та порядок їх накладення.

Студентам необхідно визначити та проаналізувати заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, умови і порядок їх застосування.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття адміністративного провадження та види проваджень.
2. Ознаки провадження у справах про адміністративні правопорушення, які відрізняють його від інших видів проваджень.
3. Підстави застосування та процесуальне оформлення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
4. Протокол про адміністративне правопорушення: складові частини та порядок складання.
5. Постанова у справі про адміністративне правопорушення: складові частини, порядок складання. Види постанов за видом адміністративних стягнень.

Контрольні питання:

- 1) Які є види учасників провадження у справах про адміністративне правопорушення?
- 2) Що таке підвідомчість справ про адміністративні правопорушення? Які є суб'єкти підвідомчості?
- 3) Які є види постанов у справах про адміністративні правопорушення?

ТЕМА 9. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРОЦЕДУРА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Для підготовки студентам необхідно опрацювати нормативно-правові акти та навчальну літературу з соціальної сфери та адміністративного права. Перш ніж визначити сутність адміністративних послуг доцільно звернутись до загальнотеоретичних наукових джерел та розглянути дефініцію «послуг». Також потрібно з'ясувати сутність категорії «публічні послуги» та здійснити їх відмежування від адміністративних послуг.

Засвосенню матеріалу сприятиме виділення критеріїв відмежування різних видів послуг та характеристика окремих з них.

Згідно цивільного законодавства, послуги – це певна діяльність, що не пов'язується зі створенням речі (її відновлення, ремонт), однак яка сама по собі породжує відповідне благо, що має споживну вартість і внаслідок цього стає об'єктом цивільного права.

Послуга – це продукт праці, створений в результаті угоди між особами, у якого відсутня речова форма.

Окрему групу послуг, відмінну від цивільно-правових складають **публічні послуги**, різновидами яких є соціальні послуги, адміністративні, державні та муніципальні послуги.

Публічні послуги – це всі послуги, що надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних коштів.

Підготовка даного семінарського заняття буде ефективнішою за умови здійснення аналізу критеріїв класифікації адміністративних послуг (таблична або схематична форми).

Окремим блоком питань виділено порядок створення та внесення адміністративних послуг до реєстру, строки надання та оплати адміністративних послуг, а також державну політику у сфері надання адміністративних послуг. Дані питання регулюються спеціальним законом та підзаконними нормативно-правовими актами, тому для їх вивчення потрібно проаналізувати дані акти.

Адміністративні послуги – це та частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень. **Адміністративна послуга** - результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону (*Закон України «Про адміністративні послуги» (ст.1) від 6 вересня 2012 року № 5203-VI*

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та види послуг.
2. Поняття та ознаки публічних послуг.
3. Публічна адміністрація як суб'єкт надання даного виду послуг.
4. Поняття та ознаки адміністративних послуг.
5. Характеристика окремих видів адміністративних послуг.
6. Реєстр адміністративних послуг.
7. Строки надання та оплата адміністративних послуг.

8. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг.
9. Адміністративні послуги та цивільно-правові послуги: порівняльний аналіз понять;
10. Система громадського контролю за якістю адміністративних послуг в Україні.

Контрольні питання:

- 1) Які є види адміністративних послуг?
- 2) Яка процедура надання консультативних послуг?
- 3) Як надаються послуги з реєстрації?
- 4) Що таке публічна адміністрація?
- 5) Як розглядають публічні послуги?
- 6) Які види муніципальних послуг Ви знаєте?
- 7) За якими ознаками здійснюється відмежування адміністративних послуг від цивільно-правових послуг?

Практичні завдання:

1. Використовуючи державний портал адміністративних послуг випишіть види послуг, які надають органи державної влади для юридичних осіб.
2. Схема: суб'єкти надання адміністративних послуг.

Рекомендовані джерела:

1-10, 32, 150-255

ТЕМА 10. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ ЇХ В УКРАЇНІ

Дана тема за своїм змістом та обсягом питань є науковою та відображає міжнародну та загальнодержавну політику в сфері надання адміністративних послуг, тому студентам для успішного її засвоєння потрібно опрацювати як міжнародні нормативно-правові акти так і вітчизняне законодавство, зробити їх порівняльний аналіз та здійснити характеристику шляхів подальшого вдосконалення сфери надання публічних адміністративних послуг.

Протягом практично усього ХХ ст. публічне адміністрування розвивалось як невід'ємна частина політичної науки (political science), у відриві від предметного поля і підходів, розроблених в галузі менеджменту (generic management). Публічне адміністрування довгий час ігнорувало розвиток інформаційних технологій, що пронизували приватний, публічний сектори і трансформуючий бюрократію у гнучку мережеву структуру.

Питання для самопідготовки:

1. Місце адміністративних послуг серед відносин, які вивчаються адміністративним правом.
2. Суб'єкт владних повноважень: поняття та правове регулювання за вітчизняним законодавством. Аналоги в міжнародному праві.

Контрольні питання:

- 1) Які критерії оцінки якості адміністративних послуг?
- 2) Які адміністративні послуги є платними?
- 3) Коли зародилась система надання адміністративних послуг?
- 4) Назвіть підходи до визначення змісту поняття «публічна адміністрація».
- 5) Розкрийте зміст дозвільних послуг як виду адміністративних.

Рекомендовані джерела:

1-50, 156-255

ТЕМА 11. ПРАВОВІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ТА ПРОМИСЛОВІСТЮ

При самопідготовці студентам варто звернути увагу на законодавство у даній сфері, завдання, функції та методи державного управління економікою. Порядок організації управління економікою, та зміст державного контролю у сфері економіки.

Студенти мають визначити організаційно-правові засади управління промисловістю та систему органів управління промисловістю. Встановити засади взаємодії органів місцевого самоврядування в сфері промисловості, державний контроль і нагляд в промисловості.

Питання для самопідготовки:

1. Правове регулювання управління економікою.
2. Завдання, та державна політика у сфері управління економікою
3. Функції та методи державного управління економікою.
4. Органи управління економікою:
  - a) загальна характеристика органів управління економікою;
  - b) характеристика повноважень та функцій Кабінету Міністрів України в сфері економіки;
  - c) центральні органи виконавчої влади, які здійснюють управління в сфері економіки;
  - d) управління економікою на місцевому рівні.
5. Державний контроль у сфері економіки.
6. Правовий статус органів управління в сфері економіки.
7. Правовий статус органів управління промисловістю
8. Вдосконалення системи управління економікою та промисловістю в Україні.
9. Організаційно-правові засади управління промисловістю. Механізм управління промисловістю та його складові.
10. Система органів управління промисловістю:
  - a) загальна характеристика органів управління промисловістю;
  - b) характеристика повноважень та функцій Кабінету Міністрів України в промисловій сфері;
  - c) центральні органи виконавчої влади, які здійснюють управління в сфері промисловості;
  - d) управління промисловістю на місцевому рівні.
11. Державний контроль в промисловості.
12. Адміністративна відповідальність за правопорушення у промисловості.

Контрольні питання:

- 1) Що таке механізм управління і які його складові?
- 2) Що таке промисловість?
- 3) Яка роль підприємств, установ та організацій у промисловості? Яка відмінність між державними та комунальними підприємствами, установами і організаціями?
- 4) Які суб'єкти здійснюють інспектування в сфері промисловості?
- 5) Які методи контролю найбільш широко застосовуються в сфері промисловості?
- 6) Які склади правопорушень сфері економіки та промисловості передбачені адміністративним законодавством?
- 7) Назвіть форми об'єктивної сторони найбільш поширені в сфері

- промисловості та економіки.
- 8) Які суб'єкти можуть розглядати адміністративні правопорушення в економіко-промисловій сфері?
  - 9) Які нормативно-правові акти регулюють публічне управління в сфері економіки?
  - 10) Назвіть завдання державного управління економікою
  - 11) Які методи використовуються для управління економічними процесами в Україні?
  - 12) Що таке економіка?
  - 13) Що таке державний контроль?
  - 14) Для чого створено Антимонопольний комітет? Назвіть сфери діяльності в яких держава виступає монополістом. Чому для них встановлена державна монополія?
  - 15) Як держава впливає на ціноутворення?

Практичні завдання:

1. Зобразіть схематично систему органів виконавчої влади у сфері управління економікою.
2. Проаналізувавши економіку свого краю, напишіть 5 напрямків розвитку системи управління економікою в своєму регіоні.
3. Знайдіть в особливій частині КУпАП статті, які стосуються порушень в сфері економіки та здійсніть характеристику елементів складу правопорушення одного з них.
4. Зобразіть схематично систему органів виконавчої влади у сфері управління промисловістю.
5. Проаналізувавши промисловість свого регіону, напишіть 5 напрямків розвитку системи управління промисловістю в регіоні.
6. Знайдіть в особливій частині КУпАП статті, які стосуються порушень в сфері промисловості та здійсніть характеристику елементів складу правопорушення одного з них.

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 12. УПРАВЛІННЯ БУДІВНИЦТВОМ, ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ ТА КОМУНІКАЦІЯМИ

При підготовці особливу увагу доцільно приділити нормативно-правовим актам даних сфер управління. Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством включають загальну характеристику особливостей управління в цій сфері та визначення основних термінів. Система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством складається з органів загальної компетенції та спеціально створених органів для управління в сферах будівництва. Житлово-комунального господарства та комунікацій. Потрібно також вивчити питання щодо повноважень місцевих органів влади, державного контролю у житлово-комунальному господарстві.

Адміністративна відповідальність за порушення у сфері будівництва та житлово-комунального господарства включатиме характеристики складів правопорушень даної сфери, зокрема тих, що наведені в КУпАП.

Питання для самопідготовки:

1. Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством
  2. Система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством
  3. Місцеве самоврядування, будівництво та житлово-комунальне господарство
  4. Державний контроль у будівництві і житлово-комунальному господарстві
  5. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і житлово-комунальному господарстві
  6. Правовий статус органів державного управління в сфері будівництва та житлово-комунального господарства.
  7. Правовий статус органів державного управління в сфері комунікацій (інфраструктури).
  8. Правовий статус органів місцевого управління в сфері будівництва та житлово-комунального господарства, інфраструктури.
  9. Організаційно-правові засади управління комунікаціями
  10. Органи управління транспортом:
    - 10.1. Характеристика органів управління транспортом загальної компетенції (Кабінету Міністрів України, Президента України, Верховної Ради України);
    - 10.2. Діяльність спеціально створених центральних органів виконавчої влади у сфері управління транспортом;
    - 10.3. Компетенція та повноваження місцевих органів влади та управління у системі управління транспортом.
  11. Органи управління зв'язком:
    - 11.1. Повноваження органів загальної компетенції у сфері зв'язку (Кабінету Міністрів України, Президента України, Верховної Ради України);
    - 11.2. Діяльність спеціально створених центральних органів виконавчої влади у сфері управління зв'язком.
  12. Система спеціального та кореспондентського зв'язку.
- Контрольні питання:**
- 1) Які заходи вживає держава для забезпечення ефективнішого управління у сфері будівництва, житлово-комунальній сфері та для розвитку комунікацій?
  - 2) Як визначити межі втручання держави та органів місцевого самоврядування в систему комунікацій?
  - 3) Які державні органи становлять систему органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством?
  - 4) Які дві складові частини економіки країни охоплює управління будівництвом і житлово-комунальним господарством?
  - 5) Які форми і методи управління застосовують у своїй діяльності органи управління будівництвом і житлово-комунальним господарством?
  - 6) Які нормативні акти закріплюють правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством?
  - 7) Які державні органи здійснюють контроль у будівництві?
  - 8) Перерахуйте види транспорту, що існують в Україні.
  - 9) Назвіть орган, що здійснює управління залізничним транспортом.
  - 10) Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність автомобільного транспорту?
  - 11) Що являє собою шляхове господарство?
  - 12) Перерахуйте види зв'язку, що існують в Україні.

- 13) Які органи здійснюють управління у сфері зв'язку?
- 14) Що являє собою спеціальний електровз'язок?
- 15) Назвіть основні завдання фельд'єгерської служби.

Практичні завдання:

1. Охарактеризуйте склад будь-якого правопорушення у сфері будівництва та житлово-комунального господарства, яке передбачено КУпАП (на вибір студента);
2. Здійсніть характеристику Правил благоустрою міста Івано-Франківська (сайт Департаменту комунального господарства, транспорту і зв'язку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради : <http://komynalka.if.ua/uk/blagoustroij/pravila-blagoustroju/497-pravila-blagoustroju-mista-ivano-frankivska.html>)
3. Користуючись Законом України «Про державну таємницю» випишіть види інформації, яка є державною таємницею.
4. Використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень (<http://www.reyestr.court.gov.ua/>) знайдіть судові рішення щодо розголошення державної таємниці, державної зради тощо (тобто щодо правопорушень у сфері управління комунікаціями).

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 13. УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Студентам при самопідготовці потрібно здійснити характеристику загальних засад управління використанням та охороною природних ресурсів, визначити нормативно-правові акти природоохоронного законодавства, написати їх загальну характеристику.

При ознайомленні з діяльністю органів управління використанням і охороною природних ресурсів варто виділити органи загальної та спеціальної в даній сфері компетенції, виписати їх повноваження з офіційних сайтів, завдання, повноваження, принципи та функції діяльності з відповідних положень про ці органи.

Компетенція місцевих органів в сфері охорона природних ресурсів виписана в законодавстві про місцеве самоврядування та управління, а також в окремих статтях спеціальних нормативно-правових актах сфери правового регулювання навколишнього природного середовища.

Питання державного контролю за використанням та охороною природних ресурсів включає характеристику контрольної (та інспекційної), наглядової діяльності в даній сфері. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері використання та охорони природних ресурсів за КУпАП.

Питання для самопідготовки:

1. Організаційно-правові засади управління використанням і охороною природних ресурсів
2. Органи управління використанням і охороною природних ресурсів
3. Місьцеве самоврядування і охорона природних ресурсів
4. Державний контроль та нагляд у сфері використання і охорони природних ресурсів
5. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері використання і охорони природних ресурсів

6. Правовий статус органів управління використанням та охороною природних ресурсів.

7 . Дозвільна система в сфері використання та охорони природних ресурсів: поняття, складові, види дозвільних документів, процедура надання відповідних адміністративних послуг.

Контрольні питання:

- 1) Які є види використання природних ресурсів?
- 2) Що таке права охорони природних ресурсів? Яка її мета?
- 3) Які склади правопорушень пов'язані з використанням та охороною природних ресурсів передбачені адміністративним законодавством?
- 4) Яке співвідношення понять використання і охорони природних ресурсів?
- 5) Які органи управління віднесено до органів загальної компетенції у галузі використання і охорони природних ресурсів?
- 6) Які повноваження у галузі використання і охорони природних ресурсів належать органам місцевого самоврядування?
- 7) Назвіть функції і повноваження Державної екологічної інспекції та Міністерства охорони навколишнього природного середовища України;
- 8) Як встановлюються ліміти викидів та скидів забруднюючих речовин в Україні?
- 9) Що Ви знаєте про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища?

Практичні завдання:

1. Використовуючи Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» виписіть:
  - основні принципи охорони навколишнього природного середовища
  - положення про моніторинг навколишнього природного середовища (ст.22);
  - екологічні стандарти (ст.32);
  - екологічні нормативи (ст.33);
  - положення державного контролю в сфері охорони навколишнього природного середовища (ст.35);
2. Використовуючи Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» зобразіть схематично :
  - вимоги щодо загального та спеціального використання природних ресурсів (ст.38);
  - природні ресурси загальнодержавного і місцевого значення (ст.39);
  - екологічні вимоги при використанні природних ресурсів (ст.40).

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 14. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

При самостійній роботі студентам потрібно ознайомитись з фінансовим законодавством України, виписати положення нормативно-правових актів, які стосуються мінімальних соціальних стандартів, повноважень та функцій органів управління публічними фінансами (фінансами держави та органів місцевого самоврядування).

При характеристиці органів управління фінансами доцільно ознайомитись з їх діяльністю, яка відображена на офіційних веб-ресурсах. Встановити функції, повноваження та завдання діяльності органів управління фінансами, нормативно-правові акти, що визначають їх правовий статус. Визначити поняття фінансового та

банківського контролю, види, методи контрольної діяльності.

Питання для самопідготовки:

1. Правовий статус державних та комунальних органів управління фінансами.
2. Фінансовий контроль: поняття мета, складові елементи, види, методи.

Контрольні питання:

- 1) Які склади адміністративних правопорушень фінансової сфери передбачені законодавством?
- 2) Як співвідносяться поняття: фінансовий контроль, фінансовий моніторинг, інспектування?

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 15. УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА МИТНОЮ СПРАВОЮ, ЗАКОРДОННИМИ СПРАВАМИ

Студентам потрібно проаналізувати: адміністративно-правове регулювання управління зовнішньоекономічною діяльністю, види органів управління зовнішньоекономічною діяльністю; організаційно-правові засади управління митною справою, державне управління у сфері реалізації митної політики; митний контроль, адміністративну відповідальність за порушення митних правил.

Потрібно ознайомитись з нормативно-правовими актами даних сфер управління та визначити засади управління закордонними справами, органів управління закордонними справами, адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду за кордон.

Питання для самопідготовки:

1. Правовий статус органів управління зовнішньоекономічною діяльністю.
2. Правовий статус органів управління митною справою.
3. Правовий статус органів управління закордонними справами.
4. Організаційно-правові засади управління зовнішньоекономічною діяльністю
5. Органи управління зовнішньоекономічною діяльністю
6. Організаційно-правові засади управління митною справою
7. Органи управління митною справою
8. Митний контроль
9. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил
10. Організаційно-правові засади управління закордонними справами
11. Міністерство закордонних справ України та його органи за кордоном
12. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну і виїзду з України

Контрольні питання:

- 1) Положення яких документів становлять основу нормативно-правової бази державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності?
- 2) Проаналізуйте повноваження Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
- 3) У чому виявляються повноваження Міністерства економічного розвитку і торгівлі України в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності?
- 4) На основі яких принципів здійснюється митне регулювання?
- 5) Яке місце посідають митні органи в системі органів держави?
- 6) Виконання яких завдань покладено на митні органи?
- 7) Види, принципи та функції митного контролю.
- 8) Назвіть організаційно-правові засади управління закордонними справами.

9) Який орган виконавчої влади забезпечує реалізацію політики у сфері зовнішніх зносин?

10) Назвіть основні завдання та функції Міністерства закордонних справ України.

11) Назвіть постійно діючі установи України за кордоном.

12) Визначте адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду з України.

Практичні завдання:

1. З Митного кодексу України (ст.4) випишіть та вивчіть визначення:

- декларація митної вартості;
- зона митного контролю;
- митна декларація;
- митна процедура;
- митний контроль;
- митний режим;
- митна територія України (ст.9).

2. Проаналізувавши Податковий та Митний кодекси України охарактеризуйте процедуру оскарження рішень, дій та бездіяльності органів доходів і зборів (фіскальної служби).

3. Проаналізуйте Закон України «Про дипломатичну службу», визначте поняття:

- дипломатична служба України;
- закордонні дипломатичні установи України.

Зобразіть схематично:

- систему органів дипломатичної служби;
- основні завдання дипломатичної служби.

Рекомендовані джерела:

1-155, 160-255

ТЕМА 16. УПРАВЛІННЯ ОБОРОНОЮ

Для підготовки студентам потрібно проаналізувати правові засади управління обороною, поняття, види та структуру Збройних Сил України.

Для опрацювання питань курсу потрібно проаналізувати військове законодавство, визначити поняття військової служби, адміністративну відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок та військову службу.

Питання для самопідготовки:

1. Організаційно-правові засади управління обороною
2. Збройні Сили України. їх види
3. Комплектування Збройних Сил України
4. Військова служба
5. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок і військову службу

Контрольні питання:

- 1) Які організаційно-правові засади управління обороною ви можете назвати?
- 2) На які органи державної влади покладено повноваження щодо оборони України, а також її забезпечення?
- 3) Дайте визначення поняття «Збройні Сили України».

- 4) Назвіть органи, уповноважені здійснювати загальне керівництво Збройними Силами України.
- 5) Які функції покладено на Міністерство оборони України?
- 6) Як комплектуються Збройні Сили України? Якими нормативно-правовими актами врегульовано цей процес?
- 7) Яким чином проходить підготовка до військової служби?
- 8) Назвіть, з якого року починається призовний вік, а також підстави для надання відстрочення і звільнення від призову на строкову військову службу?
- 9) Право на альтернативну (невійськову) службу.
- 10) У чому полягає проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях? Порядок її проходження громадянами України.
- 11) Якими нормативно-правовими актами передбачено адміністративну відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок і військову службу?

Практичні завдання:

1. Використовуючи Закон України «Про Збройні Сили України» дайте визначення понять:
    - Збройні Сили України;
    - Військово-політичне керівництво Збройними Силами України;
    - Адміністративне керівництво Збройними Силами України;зобразіть схематично:
    - структуру Збройних Сил України;
    - основні складові діяльності Збройних Сил України.
  2. На основі аналізу норм Закону України «Про оборону України» дайте визначення понять:
    - оборона України;
    - обороноздатність держави;
    - збройна агресія;
    - воєнний стан;зобразіть схематично:
    - заходи щодо підготовки держави до оборони;
    - основні функції Міністерства оборони України.
- Рекомендовані джерела:**
1-33, 40-77, 79-255

ТЕМА 17. УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Підготовка включає вивчення: організаційно-правових засади управління національною безпекою; правового режиму державного кордону та його охорони.

Потрібно визначити поняття та види надзвичайних ситуацій; правові основи забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях; державну систему запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій; види та повноваження органів щодо забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Питання для самопідготовки:

1. Організаційно-правові засади управління національною безпекою.
2. Характеристика об'єктів та суб'єктів національної безпеки.
3. Загрози національним інтересам і національній безпеці України.
4. Державний кордон та його охорона.

5. Основні напрями державної політики з питань національної безпеки.

Контрольні питання:

- 1) Дайте поняття та назвіть основні об'єкти національної безпеки України.
- 2) Назвіть характерні риси національної безпеки України як об'єкта державного управління.
- 3) Вкажіть основні загрози національній безпеці України в контексті концептуальної доктрини та чинного законодавства.
- 4) Назвіть основних суб'єктів державного управління у сфері національної безпеки України та класифікуйте їх.
- 5) Які повноваження має Рада національної безпеки і оборони України та Служба безпеки України у сфері національної безпеки України?
- 6) Охарактеризуйте адміністративно-правовий режим охорони державного кордону та повноваження Державної прикордонної служби України.

Практичні завдання:

1. На основі аналізу положень Закону України «Про основи національної безпеки України» дайте визначення понять «національна безпека» та «національні інтереси».
2. Зобразіть схематично:
  - принципи забезпечення національної безпеки;
  - пріоритети національних інтересів.
3. Використовуючи Кодекс цивільного захисту України випишіть поняття:
  - епідемія;
  - епізоотія;
  - епіфітотія;
  - катастрофа;
  - надзвичайна ситуація;
  - стихійне лихо;
  - запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
  - цивільний захист.
4. Зобразіть схематично:
  - режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту;
  - види суб'єктів забезпечення цивільного захисту;
  - права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 18. УПРАВЛІННЯ ВНУТРІШНІМИ СПРАВАМИ

При вивченні потрібно ознайомитись з сучасним законодавством, яка регулює управління внутрішніми справами. Проаналізувати адміністративно-правові засади управління внутрішніми справами, структуру органів внутрішніх справ, порядок проходження та просування по службі в органах внутрішніх справ.

Варто звернути увагу на питання службової дисципліни в органах внутрішніх справ та відповідальності.

Питання для самопідготовки:

1. Правовий статус органів управління внутрішніми справами.
2. Специфіка вертикальних та горизонтальних управлінських відносин в органах внутрішніх справ.

Контрольні питання:

- 1) Яка структура органів поліції?
- 2) Яка структура органів Національної гвардії?

Рекомендовані джерела:

1-255

ТЕМА 19. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЄЮ

При самопідготовці потрібно вивчити організаційно-правові засади управління юстицією, систему та структуру органів юстиції.

Встановити поняття реєстрації актів цивільного стану, основи організації нотаріальної служби. Взаємодія органів юстиції з судовою системою та адвокатурою.

Питання для самопідготовки:

1. Організаційно-правові засади управління юстицією
2. Повноваження Міністерства юстиції України та його органів
3. Організація нотаріальної служби
4. Органи юстиції та адвокатура
5. Діяльність Міністерства Юстиції щодо реалізації положень закону про очищення влади (люстрації) (<http://lustration.minjust.gov.ua/article>)
6. Реєстраційне провадження як вид провадження з надання адміністративних послуг.
7. Реєстрація актів цивільного стану, юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, громадських організацій, транспортних засобів, прав власності, обтяжень рухомого та нерухомого майна, правочинів тощо.
8. Державні кадастри.
9. Процедура Е-декларування.

Контрольні питання:

- 1) Які державні органи становлять систему органів управління юстицією?
- 2) Які нормативні акти закріплюють повноваження органів управління юстицією?
- 3) Які напрямки розвитку української юстиції є на сьогодні пріоритетними?
- 4) Що виступає об'єктами державного управління у сфері юстиції?
- 5) Які форми і методи управління застосовують у своїй діяльності органи управління юстицією?

Практичні завдання:

1. Використовуючи Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 02.07.2014 № 228 зобразіть схематично:

- основні завдання Мін'юсту;
- повноваження Міністра Юстиції.

2. Використовуючи веб-сайт <http://irc.gov.ua/ua/about> випишіть призначення та завдання діяльності ДП «Інформаційно-ресурсний центр»

3. Який орган, згідно діючого законодавства, здійснює державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади? Які саме акти підлягають державній реєстрації?

Рекомендовані джерела:

1-20, 31-100, 170-177

ТЕМА 20. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ

При самопідготовці потрібно опрацювати питання щодо поняття та складових інформаційних ресурсів у державному управлінні, організаційно-правових засад управління інформаційними ресурсами.

Студентам потрібно визначити систему органів управління інформаційними ресурсами, адміністративну відповідальність за порушення в інформаційній сфері (відповідні склади правопорушень).

Питання для самопідготовки:

1. Інформація як об'єкт інформаційних відносин. Види інформації.
2. Публічна інформація та доступ до неї.
3. Персональні дані та особливості доступу до них під час здійснення публічної діяльності.
4. Поняття та складові інформаційних ресурсів у державному управлінні.
5. Інформаційна діяльність публічних суб'єктів та інформатизація в Україні.
6. Особливості формування інформаційного суспільства в Україні.
7. Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами.
8. Система органів управління інформаційними ресурсами.
9. Адміністративна відповідальність за порушення в інформаційній сфері.

Контрольні питання:

- 1) Дайте визначення інформації та інформаційних ресурсів.
- 2) Назвіть складові права на інформацію.
- 3) Які передбачено режими доступу до інформації?
- 4) Яка інформація належить до конфіденційної?
- 5) Яка інформація належить до таємної?
- 6) Яка інформація належить до службової?
- 7) Назвіть учасників інформаційних правовідносин.
- 8) Охарактеризуйте об'єкт інформаційних правовідносин.
- 9) Назвіть складові інформаційних ресурсів.
- 10) Назвіть джерела управлінської інформації.
- 11) Назвіть ознаки інформаційних систем.
- 12) Які правові засади управління інформаційними ресурсами?
- 13) Назвіть організаційні засади управління інформаційними ресурсами.
- 14) Яка система органів управління інформаційними ресурсами?
- 15) Назвіть спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади, які здійснюють управління в інформаційній сфері.
- 16) За які порушення законодавства в інформаційній сфері встановлено адміністративну відповідальність?

Практичні завдання:

1. Використовуючи Закон України «Про інформацію»
  - зобразіть схематично види інформації;
  - дайте визначення понять: «інформація», «захист інформації».
2. Із Закону України «Про доступ до публічної інформації» випишіть поняття публічної інформації.
3. Напишіть запит на отримання публічної інформації.

Рекомендовані джерела:

1-155, 176-255

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права ...

- а) наділені адміністративною правосуб'єктністю;
- б) здійснюють діяльність, що не пов'язується з публічною діяльністю;
- в) є неосудними;
- г) є фахівцями в адміністративному праві;

2. Функції державної служби – це ...

- а) основні засади, керівні ідеї, на яких ґрунтується державна служба;
- б) напрямки впливу державної служби на регулювання суспільних відносин в країні;
- в) система міжнародних відносин обміну, де основним товарним об'єктом виступають різноманітні види послуг;
- г) сукупність варіантів а) і б).

3. Предметом адміністративного права є ..

- а) суспільні відносини у сфері державного управління та делегованих повноважень;
- б) відносини з притягнення до адміністративної відповідальності;
- в) відносини з оскарження рішень і дій органів державної влади;
- г) всі вищезазначені групи відносин є предметом адміністративного права;

4. Принципи адміністративного права – це..

- а) основні засади, керівні ідеї, на яких ґрунтується адміністративне право;
- б) напрямки впливу адміністративного права на регулювання суспільних відносин в країні;
- в) система міжнародних публічних відносин;
- г) сукупність варіантів в) і б).

5. Міністерство освіти і науки України є ...

- а) найвищим органом в системі органів влади;
- б) центральним органом законодавчої влади;
- в) центральним органом виконавчої влади;
- г) місцевим органом виконавчої влади;

6. Принципи державної служби – це ...

- а) основні засади, керівні ідеї, на яких ґрунтується державна служба;
- б) напрямки впливу державної служби на регулювання суспільних відносин в країні;
- в) посада керівного апарату;
- г) сукупність варіантів а) і б).

7. Адміністративному праву притаманний _____ метод регулювання

- а) імперативний;
- б) диспозитивний;
- в) охоронний;
- г) правозахисний;

8. Адміністративно-правові відносини – це..

- а) основні засади, керівні ідеї, на яких ґрунтується адміністративне право;
- б) напрямки впливу адміністративного права на регулювання суспільних відносин в країні;
- в) врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини;
- г) сукупність варіантів в) і б).

9. Державне космічне агентство є ...

- а) найвищим органом в системі органів влади;
- б) центральним органом законодавчої влади;
- в) центральним органом виконавчої влади;

г) місцевим органом виконавчої влади;

10. Функції адміністративного права – це ...

а) основні засади, керівні ідеї, на яких ґрунтуються адміністративні правовідносини;

б) напрямки впливу адміністративного права на регулювання суспільних відносин в країні;

в) система міжнародних відносин, де основним товарним об'єктом виступають різноманітні види публічних послуг;

г) сукупність варіантів в) і б).

11. Державна служба в Україні - це ...

а) суспільні відносини у сфері державного управління та делегованих повноважень;

б) професійна діяльність осіб, які одержують заробітну плату за рахунок державних коштів.

в) сукупність варіантів б) і г);

г) професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави;

12. Посада - це ...

а) основна структурна одиниця, засади, керівні ідеї, на яких ґрунтується адміністративне право;

б) напрямок впливу адміністративного права на регулювання службових відносин в країні;

в) визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу та його апарату, на яку покладено встановлене нормативними актами коло службових повноважень;

г) сукупність варіантів в) і б).

13. Івано-Франківська облдержадміністрація є...

а) органом місцевого самоврядування;

б) центральним органом законодавчої влади;

в) центральним органом виконавчої влади;

г) місцевим органом виконавчої влади;

14. За невиконання посадових обов'язків, вказівок керівництва державний службовець буде нести...

а) дисциплінарну відповідальність ;

б) адміністративну та кримінальну відповідальність одночасно;

в) цивільно-правову відповідальність;

г) сукупність варіантів б) і в).

15. Міністерство оборони України є ...

а) найвищим органом в системі органів влади;

б) центральним органом законодавчої влади;

в) центральним органом виконавчої влади;

г) місцевим органом виконавчої влади;

16. Відставка Кабінету Міністрів України настає внаслідок:

а) прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри Кабінету Міністрів України;

б) відставки Прем'єр-міністра України;

в) смерті Прем'єр-міністра України.

г) у всіх вищезазначених випадках;

17. Міністерство юстиції України є ...

а) найвищим органом в системі органів влади;

- б) центральним органом законодавчої влади;
- в) центральним органом виконавчої влади;
- г) місцевим органом виконавчої влади;

18. Кабінет Міністрів України _____ повноваження перед новообраною Верховною Радою України.

- а) підтверджує;
- б) складає;
- в) ініціює;
- г) розкладає.

19. Міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику ...

- а) в одній чи декількох сферах;
- б) з окремих функцій з реалізації державної політики;
- в) виконують окремі функції державного управління;
- г) сукупність варіантів в) і б).

20. Апарат міністерства - ...

- а) організаційно поєднана сукупність структурних підрозділів і посад, що забезпечують діяльність міністра, а також виконання покладених на міністерство завдань;
- б) сукупність структурних підрозділів впливу міністерства на регулювання суспільних відносин в країні;
- в) система публічних органів;
- г) сукупність варіантів в) і б).

21. Адміністративно-процесуальний статус є ...

- а) тотожним з адміністративно-правовим статусом;
- б) частиною адміністративно-правового статусу;
- в) окремою групою кримінальних правовідносин;
- г) варіанти а) і в);

22. Тимчасова евакуація людей з місця надзвичайної ситуації – це ...

- а) захід адміністративного запобігання;
- б) захід адміністративного припинення;
- в) захід адміністративної відповідальності;
- г) сукупність варіантів а) і б).

23. Законність є ..

- а) принципом державного управління;
- б) методом державного управління;
- в) адміністративно-правовим режимом;
- г) варіанти а)-в) в сукупності;

24. Адміністративно-правові методи – це..

- а) способи, прийоми, засоби цілеспрямованого впливу органів управління на свідомість, волю і поведінку громадян;
- б) напрямки впливу на свідомість, волю і поведінку громадян;
- в) система публічних відносин;
- г) сукупність варіантів в) і б).

25. Підставами адміністративної відповідальності є...

- а) нормативна, фактична і юридична (процесуальна);
- б) правова і неправова;
- в) визначена та об'єктивно санкціонована;
- г) тільки фактична;

26. *Формами звернення громадян згідно закону є – ...*

- а) заяви, скарги, пропозиції;
- б) публічні запити;
- в) офіційна кореспонденція;
- г) сукупність варіантів в) і б).

27. *Видом адміністративно-правового режиму є..*

- а) воєнний стан;
- б) надзвичайний стан;
- в) пропускний режим;
- г) всі вищезазначені стани та режими;

28. *Методами (способами) забезпечення законності є:*

- а) контроль, інспектування, перевірка, моніторинг ;
- б) контроль, нагляд, звернення громадян;
- в) ревізія, інвентаризація;
- г) сукупність варіантів а) і б).

29. *Постанова у справі про адміністративне правопорушення приймається на стадії...*

- а) відкриття провадження;
- б) розгляду справи ;
- в) прийняття рішення у справі;
- г) виконання рішення у справі;

30. *Попередження буде адміністративним стягненням якщо ...*

- а) воно усно оголошено;
- б) воно винесено у письмовій формі;
- в) зафіксовано встановленим законом способом;
- г) сукупність варіантів в) і б).

31. *Постанова про накладення штрафу добровільно може бути виконана протягом ...*

- а) 20 днів;
- б) 10 днів;
- в) 15 днів;
- г) 5 днів;

32. *Додатковим адміністративним стягненням може бути ...*

- а) штраф;
- б) попередження;
- в) адміністративний арешт;
- г) оплатне вилучення предмета, який став об'єктом чи предметом правопорушення.

33. *Історично адміністративні проступки походять від...*

- а) кримінальної відповідальності;
- б) цивільно-правової відповідальності;
- в) дисциплінарної відповідальності;
- г) малозначних кримінально-караних діянь.

34. *Законодавство про адміністративну відповідальність складається з :*

- а) підзаконних нормативно-правових актів;
- б) кодексів;
- в) указів, розпоряджень, конвенцій, декретів, постанов, інструкцій;
- г) законів та підзаконних нормативно-правових актів.

35. *Адміністративна відповідальність - це...*

- а) галузь правової науки України;
- б) процесуальна галузь права;
- в) адміністративно-правовий інститут;
- г) матеріальна галузь права;

36. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення означає, що особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, підлягає відповідальності на підставі закону...

- а) що діє під час і за місцем вчинення правопорушення;
- б) що діє систематично;
- в) що діяв протягом певного проміжку часу перед вчиненням відповідного правопорушення;
- г) що діятиме у державі.

37. Адміністративне правопорушення - це...

- а) правомірне, безневинне, суспільно-корисне діяння, за яке передбачено адміністративне стягнення;
- б) протиправне, винне діяння, яке посягає на суспільні відносини;
- в) протиправне, винне діяння, яке посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яке законом передбачено адміністративну відповідальність;
- г) вид протиправного, шкідливого, суспільно-небезпечного, кримінально-караного діяння.

38. Метою накладення адміністративного стягнення є...

- а) покарання особи, яка живе за законами держави, приниження честі та гідності особи;
- б) запобігання вчиненню нових правопорушень;
- в) виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття;
- г) варіанти б) і в).

39. Метою заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є ..

- а) припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу;
- б) встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення;
- в) забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов у справ про адміністративні правопорушення;
- г) всі вищезазначені варіанти.

40. Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) виносить ...

- а) протокол по справі;
- б) постанову по справі;
- в) ухвалу по справі;
- г) резолюцію.

. За загальним правилом адміністративна відповідальність настає з...

- а) 14-річного віку;
- б) 16-річного віку;
- в) 18-річного віку;
- г) 12-річного віку.

41. При накладенні адміністративного стягнення враховується:

- а) характер вчиненого правопорушення, особа правопорушника, ступінь його вини;

- б) майновий стан правопорушника, обставини, які пом'якшують та обтяжують відповідальність;
- в) варіанти а) і б);
- г) психологічні характеристики потерпілого та умови вчиненого правопорушення, спосіб і суспільна шкідливість правопорушення.

42. Адміністративні послуги – це...

- а) всі нищезазначені варіанти в сукупності;
- б) послуги, що надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- в) прийняття на підставі закону за зверненням конкретної фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків;
- г) частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень;

43. Публічна адміністрація – це ...

- а) певним чином побудована система органів державної виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, наділені адміністративно-управлінськими функціями, які діють з метою забезпечення як інтересів держави, так і інтересів суспільства в цілому;
- б) сукупність державних і недержавних суб'єктів судової влади;
- в) сукупність державних і недержавних суб'єктів законодавчої влади;
- г) певним чином побудована система органів державної виконавчої служби та виконавчих органів підприємств, наділені організаційно-управлінськими функціями, які діють з метою забезпечення приватних інтересів;

44. Адміністративний орган – це...

- а) орган виконавчої влади, міністерство і республіканський комітет Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові чи службові особи, інші суб'єкти, які законом або рішенням про делегування уповноважені виконувати владні (виконавчі та розпорядчі) функції з надання адміністративних послуг;
- б) органи влади, їх посадові чи службові особи, які надають адміністративні послуги;
- в) служби та органи місцевого самоврядування, їх посадові чи службові особи, інші суб'єкти, які законом або рішенням про делегування уповноважені виконувати владні (виконавчі та розпорядчі) функції з надання адміністративних послуг;
- г) адміністративні особи, які надають адміністративні послуги;

45. Публічний характер адміністративної послуги полягає у ...

- а) встановленому державою обов'язку органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування забезпечити суб'єкту звернення надання адміністративної послуги відповідно до закону;
- б) визнаному державою праві фізичної або юридичної особи за власним бажанням звернутися до адміністративного органу з метою одержання конкретної адміністративної послуги;
- в) закріпленому обов'язку приватних суб'єктів здійснити дії передбачені процедурою надання адміністративних послуг;
- г) тому, що результатом адміністративної послуги є індивідуальний адміністративний акт.

46. До основних критеріїв якості в сфері надання публічних послуг, що застосовуються в багатьох економічно розвинених країнах світу відносяться:

- а) обсяг послуг; своєчасність надання послуг; доступність і зручність одержання послуг для всіх фізичних та юридичних осіб; наявність та безперервність послуг;
- б) точність надання послуг; безпека послуг; відповідність обсягу та якості послуги розміру плати за її надання; відкритість в сфері надання послуг;
- в) певна діяльність, що пов'язується зі створенням речі;
- г) варіанти а) і б);

47. Консалтинг – це...

- а) вид інтелектуальної діяльності, основне завдання якого полягає в аналізі, обґрунтуванні перспектив розвитку і використання науково-технічних і організаційно-економічних інновацій з урахуванням наочної області й проблем клієнта) система міжнародних відносин, де основним товаром виступають різноманітні види діянь;
- б) група міжнародних відносин, щодо роз'яснення перспектив здійснення діяльності певним чином;
- в) система міжнародних відносин обміну, де основним товарним об'єктом виступають різноманітні види послуг;
- г) сукупність варіантів б) і в).

48. Послуги — це ...

- а) діяльність, яка сама по собі породжує відповідне благо, що має споживну вартість і внаслідок цього стає об'єктом права;
- б) певна діяльність, що не пов'язується зі створенням речі (її відновлення, ремонт), однак яка сама по собі породжує відповідне благо, що має споживну вартість і внаслідок цього стає об'єктом права;
- в) певна діяльність, що пов'язується зі створенням речі (її відновлення, ремонт);
- г) діяльність, яка породжує відповідне благо, що має споживну вартість і внаслідок цього стає об'єктом права;

49. Світовий ринок послуг – це ...

- а) система міжнародних відносин, де основним товаром виступають різноманітні види діянь;
- б) група міжнародних відносин, де товаром виступають матеріальні блага;
- в) система міжнародних відносин обміну, де основним товарним об'єктом виступають різноманітні види послуг;
- г) сукупність варіантів а) і б).

50. Соціальні послуги – це...

- а) комплекс заходів, спрямованих на юридичних осіб, які перебувають у складних обставинах, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації;
- б) комплекс дій, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у позитивних життєвих обставинах, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації;
- в) це діяльність з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя;
- г) комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя;

51. Публічні послуги — це ..

- а) всі послуги, що надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних коштів;
- б) це поняття, яке поєднує адміністративні, державні, та муніципальні послуги;
- в) варіанти а) і б)
- г) органічна система публічних служб, яка реалізують свою діяльність.

52. Державні послуги – це...

- а) вид послуг, що надаються органами державної влади (насамперед виконавчої) та державними підприємствами, установами й організаціями;
- б) вид послуг, що надаються за рахунок коштів державного бюджету;
- в) група послуг, які надаються органами місцевого самоврядування для реалізації прав суб'єктів звернення;
- г) варіанти а) і б)

53. Муніципальні послуги – це...

- а) вид послуг, які надаються органами місцевого самоврядування та комунальними (муніципальними) підприємствами, установами і організаціями;
- б) група послуг, які надаються за рахунок коштів місцевого бюджету;
- в) варіанти а) і б);
- г) вид послуг, який надається органами державної влади та під їх контролем.

54. Адміністративні послуги – це...

- а) всі нищезазначені варіанти в сукупності;
- б) послуги, що надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- в) прийняття на підставі закону за зверненням конкретної фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків;
- г) частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень;

55. Загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене (санкціоноване) та забезпечене державою (державами) з метою регулювання, охорони та захисту суспільних відносин у сфері державного управління це:

- а) правомірна поведінка суб'єкта адміністративного права;
- б) адміністративно-правова норма;
- в) індивідуальний адміністративний припис;
- г) функція адміністративного права;

56. Активна чи пасивна форма реалізації уповноважених адміністративно-правових приписів, що здійснюється суб'єктом за власним бажанням - це :

- а) нормотворчість;
- б) використання;
- в) виконання;
- г) дотримання;

57. Одним із суб'єктів адміністративно-правових відносин завжди є :

- а) орган публічної влади (орган виконавчої влади або місцевого самоврядування);
- б) юридична особа;
- в) юрисдикційний орган, тобто орган, уповноважений розглядати справи про адміністративні правопорушення;
- г) фізична особа;
- д) орган судової влади.

57. Які із перелічених правовідносин не є адміністративними :

- а) «класичні управлінські відносини», які виникають під час здійснення державного управління у сфері економіки, соціальної, культурної та політичної діяльності;
- б) внутрішньоорганізаційні управлінські відносини, які складаються в процесі внутрішньої організації та діяльності апарату державних органів;
- в) внутрішньоорганізаційні управлінські відносини, які складаються в процесі внутрішньої організації та діяльності політичних партій, громадських організацій, суб'єктів господарювання;
- г) суспільні відносини, пов'язані з наданням громадянам різноманітних управлінських послуг;

58. Адміністративні правовідносини можуть виникати:

- а) за ініціативою обох сторін;
- б) виключно за ініціативою владної сторони;
- в) за ініціативою владної сторони, за обов'язковою згодою підвладної;
- г) за ініціативою будь-якої із сторін, при цьому згода іншої сторони не є обов'язковою;
- д) виключно за ініціативою підвладної сторони.

59. Сукупність таких елементів як адміністративна право-, діє-, деліктоздатність має назву:

- а) юридичний факт;
- б) суб'єктивне адміністративне право;
- в) суб'єктивний адміністративний обов'язок;
- г) адміністративна правосуб'єктність;
- д) юридичний наслідок.

60. До індивідуальних суб'єктів адміністративного права не відносяться:

- а) громадяни України;
- б) особи без громадянства;
- в) біженці;
- г) страйкові комітети.

61. У розумінні законодавства про громадянство, дитина — особа віком до:

- а) 12 років;
- б) 14 років;
- в) 16 років;
- г) 18 років;

62. Не є підставою набуття громадянства України:

- а) перебування у громадянстві України одного чи обох батьків дитини
- б) встановлення над особою, визаною судом недієздатною, опіки;
- в) поновлення у громадянстві;
- г) в'їзд на територію України особи без громадянства.

63. Громадянин України, який подав заяву про вихід з громадянства України або щодо якого оформляється втрата громадянства, до видання указу Президента України про припинення громадянства України :

- а) користується такими ж правами і несе такі ж обов'язки як особа без громадянства, що проживає на території України;
- б) користується всіма правами і несе всі обов'язки громадянина України;
- в) користується всіма правами (окрім активного і пасивного виборчого права) і несе всі обов'язки (окрім військового обов'язку) громадянина України;

г) користується такими ж правами і несе такі ж обов'язки як біженець на території України;

64. До системи органів державної виконавчої влади в Україні не відносяться:

- а) Президент України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) міністерства;
- г) місцеві державні адміністрації;

65. Згідно ч.1 ст.117 Конституції України Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає:

- а) постанови і розпорядження;
- б) постанови і декрети;
- в) укази і накази
- г) розпорядження і декрети;

66. Органами виконавчої влади на місцях є:

- а) місцеві (обласні та районні) державні адміністрації;
- б) адміністрації представників Президента;
- в) місцеві ради депутатів;
- г) виконавчі комітети місцевих рад депутатів;

67. У відповідності до ст.5 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року персональний склад місцевої державної адміністрації формується :

- а) Президентом України;
- б) Прем'єр-міністром України;
- в) Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- г) головою цієї місцевої державної адміністрації;

68. У відповідності до ст.6 «Акти місцевих державних адміністрацій» Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року керівники управлінь, відділів та інших структурних підрозділів в межах своїх повноважень видають _____.

- а) накази;
- б) укази;
- в) розпорядження;
- г) декрети;

69. Система місцевого самоврядування не включає :

- а) територіальну громаду;
- б) сільську, селищну, міську раду;
- в) голову обласної та районної ради;
- г) обласні та районні державні адміністрації;

70. Стаття 59 «Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року передбачає, що сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада та її виконавчий комітет в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі:

- а) постанов;
- б) рішень;
- в) указів;
- г) наказів;

71. Науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку – це...

- а) державне прогнозування економічного і соціального розвитку;
- б) державний контроль;
- в) тактична діяльність держави;
- г) система органів управління промисловістю.

72. Прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі ...

- а) комплексного аналізу демографічної ситуації,
- б) стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу,
- в) конкурентоспроможності вітчизняної економіки, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки
- г) всіх вищезазначених чинників.

73. Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на...

- а) 10 років;
- б) п'ять років;
- в) 1 рік;
- г) 15 років

74. Організацію підготовки прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період віднесено до повноважень....

- а) Кабінету Міністрів України;
- б) Верховної Ради України;
- в) місцеві ради;
- г) Президента України.

75. Підвищення обороноздатності держави, реформування Збройних Сил України та інших військових формувань України відповідно до сучасних вимог та з урахуванням досвіду, набутого у ході антитерористичної операції, а також розвиток оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб армії є ...

- а) головною метою реформи системи національної безпеки та оборони;
- б) напрямком розвитку економіки;
- в) комплексом заходів щодо впровадження ринкової економіки;
- г) функцією управління.

76. Основною метою антикорупційної реформи є ...

- а) суттєве зменшення корупції в Україні;
- б) зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність,
- в) підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції;
- г) всі вищезазначені положення.

77. Реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації принципів верховенства права і

забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом є метою...

- а) антикорупційної реформи;
- б) судової реформи;
- в) реформи системи національної безпеки і оборони;
- г) правоохоронної реформи.

78. Метою політики у сфері децентралізації є ...

а) відхід від централізованої моделі управління в державі,
б) забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні;

в) реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування;

г) всі вищезазначені завдання.

79. Побудова податкової системи, яка є простою, економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, створює необхідні умови для сталого розвитку національної економіки, забезпечує достатнє наповнення Державного бюджету України і місцевих бюджетів є метою..

- а) податкової реформи;
- б) судової реформи;
- в) реформи системи національної безпеки і оборони;
- г) правоохоронної реформи.

80. Забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій є метою ...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) правоохоронної реформи.

81. Формування довіри до України, спрямування її позиціонування у світі на користь політичним та економічним інтересам нашої держави, а також на зміцнення її національної безпеки і відновлення територіальної цілісності є головною метою...

а) програми енергоефективності;
б) судової реформи;
в) економічної реформи;
г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

82. Суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності є ...

а) Головною передумовою реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»;
б) Програмою популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі;

- в) метою програми енергоефективності;
- г) завданням розвитку інформаційного суспільства.

83. Визначення засад реалізації державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та

надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів є метою ...

- а) Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства;
- б) судової реформи;
- в) економічної реформи;
- г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

84. Приміська зона - ...

- а) територія, що забезпечує просторовий та соціально-економічний розвиток міста;
- б) містобудівна документація, що визначає умови та обмеження використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон;
- в) затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій;
- г) комплекс інженерних, транспортних споруд і комунікацій;

85. Діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, яка передбачає прогнозування розвитку територій; забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій; обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням тощо, називається..

- а) плануванням і забудовою територій;
- б) управлінням економікою;
- в) управлінням АПК;
- г) менеджментом організацій.

86. Об'єктами містобудування на державному та регіональному рівнях є ...

- а) планувальна організація території, система розселення, система взаємопов'язаного комплексного розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури,
- б) функціональне зонування території України, її частин (груп областей), території Автономної Республіки Крим, областей, адміністративних районів;
- в) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою
- г) варіанти А і Б.

87. Виберіть повноваження, що не входить до компетенції Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

- а) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою;
- б) затвердження державних будівельних норм;
- в) затвердження типового положення про архітектурно-містобудівні ради, форму будівельного паспорта; склад, зміст і порядок розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, занесеного до Списку історичних населених місць
- г) розробка проекту бюджету на наступний рік.

88. Результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил – це...

- а) житлово-комунальні послуги
- б) соціальні послуги;
- в) адміністративні послуги;
- г) управлінська діяльність.

89. Результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством – це...

- а) комунальні послуги;
- б) соціальні послуги;
- в) адміністративні послуги;
- г) управлінська діяльність.

90. Виберіть повноваження що не належить органам місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг:

- а) затвердження та реалізація місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і регіональних програм;
- б) встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону;
- в) затвердження норм споживання та якості житлово-комунальних послуг, контроль за їх дотриманням;
- г) розроблення державних та регіональних програм у сфері житлово-комунальних послуг.

91. Державний орган, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель за статусом є:

- а) урядовим органом управління
- б) державним агентством
- в) міністерством
- г) центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом

92. _____ як центральний орган виконавчої влади забезпечує проведення в життя державної політики у сфері оборони, функціонування, бойову та мобілізаційну готовність, боєздатність і підготовку Збройних Сил України до здійснення покладених на них функцій і завдань.

- а) Рада національної безпеки і оборони України
- б) Генеральний штаб Збройних Сил України
- в) Міністерство оборони України
- г) Президент України

93. Громадянам, які проходять державну військову службу у Збройних Силах України військові звання встановлюються.

- а) довічно
- б) на час служби у Збройних Силах України
- в) на 50 років
- г) на 30 років

94. У відповідності до Конституції України, та Закону України "Про Раду національної безпеки і оборони України" Головою Ради національної безпеки і оборони України за посадою є:

- а) Президент України

- б) Голова Верховної Ради України
- в) Прем'єр-міністр України
- г) Міністр оборони України

95. Яка із перелічених характеристик не притаманна адміністративним послугам:

а) надаються виключно публічною адміністрацією через реалізацію владних повноважень

б) отримати будь-яку адміністративну послугу можна у будь-якому адміністративному органі державної влади чи місцевого самоврядування незалежно від його рівня та компетенції

в) надаються за зверненням фізичної або юридичної особи

г) пов'язані із забезпеченням юридично значущих умов для реалізації суб'єктивних прав конкретної приватної особи

96. Який з перелічених суб'єктів уповноважений затверджувати посадові інструкції для державних службовців?

а) Міністерство юстиції України.

б) Кабінет Міністрів України.

в) Центральний орган виконавчої влади, уповноважений на реалізацію державної політики у сфері державної служби.

г) Керівник державної служби в державному органі.

97. Вкажіть, як здійснюється просування державного службовця по службі:

а) через позитивний висновок щодо результатів оцінювання службової діяльності.

б) через підвищення рівня професійної компетентності державним службовцем.

в) через зайняття вищої посади за результатами конкурсу.

г) через підвищення заробітної плати.

98. Публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави – це...

а) державна служба;

б) публічна служба;

в) служба в органах місцевого самоврядування;

г) дипломатична служба.

99. Яка обставина обтяжує дисциплінарну відповідальність державного службовця?

а) Вчинення проступку внаслідок неправомірних дій керівника.

б) Вчинення проступку в стані алкогольного сп'яніння.

в) Вчинення проступку через службу чи іншу залежність.

г) Вчинення проступку під впливом погрози.

100. Які заходи можуть бути застосовані до політичної партії у разі порушення нею Конституції України, Закону України «Про політичні партії» та інших законів України?

а) Застереження, догана, сувора догана, фінансові санкції.

б) Анулювання реєстраційного свідоцтва політичної партії, розпуск політичної партії.

в) Попередження про недопущення незаконної діяльності, заборона політичної партії.

г) Адміністративна, кримінальна відповідальність керівників та засновників політичної партії.

101. Зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян - прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах – це...

- а) громадське об'єднання;
- б) політична партія;
- в) професійна спілка;
- г) територіальна громада.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОМАШНІХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

з навчальної дисципліни
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»
для студентів спеціальності 081 «Право»

Методичні вказівки щодо виконання домашніх контрольних робіт з навчальної дисципліни «Адміністративне право» для студентів 2-го курсу заочної форми навчання

Метою даних методичних вказівок є надання допомоги студентам-заочникам в організації їх самостійної роботи по вивченню навчальних дисциплін, виконанню домашніх контрольних робіт в міжсесійний період.

Домашні контрольні роботи відіграють важливу роль в навчальному процесі і займають велике місце в самостійній роботі студента заочної форми навчання в міжсесійний період. Важливість таких письмових робіт полягає в тому, що це одна з основних форм контролю за вивченням студентом дисципліни в міжсесійний період, обов'язкова форма звітності студента. Тому виконання домашньої контрольної роботи – відповідальний момент самостійної роботи студента.

Виконання домашніх контрольних робіт є певним етапом роботи студента по вивченню і засвоєнню теми, розділу, навчального курсу адміністративне право. Воно вимагає від студента знання суті питання і уміння викласти його письмово. На все це потрібен час, який повинен враховуватись в індивідуальному графіку роботи студента заочної форми навчання.

Контрольні роботи передбачені навчальним планом на всіх кафедрах навчально-наукового юридичного інституту з дисциплін у яких підсумкова форма контролю – екзамен. Отже, протягом навчального року студент має виконати декілька домашніх контрольних робіт з низки фахових навчальних дисциплін.

Виконання домашньої контрольної роботи з адміністративного права – це творчий процес. Він розвиває у студента і прищеплює йому необхідні для практичної діяльності якості: уміння зібрати і узагальнити факти, дати їм аналіз, зробити висновки і пропозиції. У домашній контрольній роботі студент повинен самостійно розкрити зміст питання, показати знання літератури та нормативних актів, уміння їх застосовувати під час розв'язку практичних та тестових завдань. Теоретичне освітлення питання необхідно пов'язувати з практикою майбутньої своєї спеціальності.

Контрольна робота повинна бути виконана акуратно. **Домашнє завдання з навчальної дисципліни студенти виконують від руки (власноручно) в окремому зошиті** з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, а також умінь щодо навчального матеріалу, винесеного для самостійного опрацювання. **Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера студента за списком в навчальних журналах академічної групи.** Виконана домашня контрольна робота не свого варіанту не зараховується.

Представлені нижче варіанти завдань для домашніх контрольних робіт розроблені відповідно до програми навчальної дисципліни «Адміністративне право». Вони з максимальною можливістю охоплюють різні теми навчального курсу. Завдання розроблені з використанням різних способів перевірки знань та є приблизно рівнозначними за складністю. Їх виконання передбачає і просте відтворення

навчального матеріалу (при написанні теоретичних та термінологічних завдань), а також системне опрацювання нормативних актів (при вирішенні практичних і тестових завдань).

Кожен варіант завдань для домашньої контрольної роботи включає наступні завдання:

1. **Термінологічне завдання**, яке полягає у письмовому відтворенні основних дефініцій навчального курсу, що містяться в нормативних актах, навчальних підручниках та посібниках.

2. **Теоретичне (описове) завдання**, суть виконання якого полягає у ґрунтовній відповіді на описове питання.

3. **Практичне завдання** полягає у:

- наданні правового аналізу з відповідних правових ситуацій/задач із зазначенням посилань на відповідні статті (їх частини) нормативно-правових актів;
- малюванні схем із відображенням взаємодії та конкретного місця категорії у правових відносинах;
- написання документа.

Для виконання практичних завдань доцільно проаналізувати всю нормативно-правову базу з питання (*не тільки кодекси і закони, а й процесуальні акти та документи, підзаконні нормативно-правові акти України, наприклад, постанови Кабінету Міністрів України*). Тому у заданому контексті пропонуємо наступний алгоритм розв'язування практичного завдання:

1) Проаналізувати правові відносини та визначити про яку саме їх частину йде мова;

2) Визначити основні реквізити документа, які мають бути відображені (при написанні документа);

3) Визначити основні положення змісту документа (можна за типовими формами, які є у збірниках процесуальних документів з залученням творчого мислення та сучасних технічних засобів);

4) підібрати відповідні норми, які регулюють ті правові відносини, про які йде мова;

5) з'ясувати суть і зміст нормативних приписів, межі їх дії в часі, просторі, щодо кола осіб та сфери суспільного життя;

6) скласти схему на основі аналізу ситуації.

4. **Тестові завдання з одним правильним варіантом відповіді**, які містять положення, закріплені в підручниках та нормативно-правових актах, передбачають у процесі їх виконання безпосередню роботу з текстами відповідних законодавчих актів для правильного їх вирішення; виконання передбачає необхідність переписати тести та відзначити (галочкою чи колом) правильний варіант відповіді.

Домашня контрольна робота, виконана студентом, *повинна бути здана на кафедру не пізніше ніж за 10 днів* до початку заліково-екзаменаційної сесії. Невиконання домашньої контрольної роботи, невчасна їх здача на кафедру **є підставою для не допуску до здачі екзамену.**

ВАРІАНТ 1

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): Національна гвардія України; національна безпека

2. Описове питання (10 балів): характеристика повноважень та функцій Кабінету Міністрів України в сфері економіки;

3. Практичне завдання (6 балів): Накресліть схему завдань діяльності ДП «Інформаційно-ресурсний центр»;

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку – це...

- А) державне прогнозування економічного і соціального розвитку;
- Б) державний контроль;
- В) тактична діяльність держави;
- Г) система органів управління промисловістю.

4.2. Виберіть повноваження що не належить органам місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг:

- А) затвердження та реалізація місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і регіональних програм;
- Б) встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону;
- В) затвердження норм споживання та якості житлово-комунальних послуг, контроль за їх дотриманням;
- Г) розроблення державних та регіональних програм у сфері житлово-комунальних послуг.

ВАРІАНТ 2

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): Національна поліція України; інформація

2. Описове питання (10 балів): державний контроль у сфері економіки.

3. Практичне завдання (6 балів): накресліть схему режимів функціонування єдиної державної системи цивільного захисту;

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством – це...

- А) комунальні послуги;
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;
- Г) управлінська діяльність.

4.2. Прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі ...

- А) комплексного аналізу демографічної ситуації,
- Б) стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу,
- В) конкурентоспроможності вітчизняної економіки, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки
- Г) всіх вищезазначених чинників.

ВАРІАНТ 3

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): епідемія; запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.

- 2. Описове питання (10 балів):** управління промисловістю на місцевому рівні;
- 3. Практичне завдання (6 балів):** зобразить схематично основні функції Національної гвардії України;
- 4. Тестові завдання (по 2 бали)**

4.1. Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на...

- А) 10 років;
- Б) п'ять років;
- В) 1 рік;
- Г) 15 років

4.2. Результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил – це...

- А) житлово-комунальні послуги
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;
- Г) управлінська діяльність.

ВАРІАНТ 4

- 1. Дайте визначення понять (по 5 балів):** резидент; комунальне господарство.
- 2. Описове питання (10 балів):** система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством
- 3. Практичне завдання (6 балів):** зобразить схематично види суб'єктів забезпечення цивільного захисту;
- 4. Тестові завдання (по 2 бали)**

4.1. Виберіть повноваження, що не входить до компетенції Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

А) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою;

Б) затвердження державних будівельних норм;

В) затвердження типового положення про архітектурно-містобудівні ради, форму будівельного паспорта; склад, зміст і порядок розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, занесеного до Списку історичних населених місць

Г) розробка проекту бюджету на наступний рік.

4.2. Організацію підготовки прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період віднесено до повноважень....

- А) Кабінету Міністрів України;
- Б) Верховної Ради України;
- В) місцевих рад;
- Г) Президента України.

ВАРІАНТ 5

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): епізоотія; зона митного контролю
2. Описове питання (*10 балів*): діяльність спеціально створених центральних органів виконавчої влади у сфері управління зв'язком;
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично систему органів дипломатичної служби;
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Підвищення обороноздатності держави, реформування Збройних Сил України та інших військових формувань України відповідно до сучасних вимог та з урахуванням досвіду, набутого у ході антитерористичної операції, а також розвиток оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб армії є ...

- А) головною метою реформи системи національної безпеки та оборони;
- Б) напрямком розвитку економіки;
- В) комплексом заходів щодо впровадження ринкової економіки;
- Г) функцією управління.

4.2. Об'єктами містобудування на державному та регіональному рівнях є ...

А) планувальна організація території, система розселення, система взаємопов'язаного комплексного розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури,

Б) функціональне зонування території України, її частин (груп областей), території Автономної Республіки Крим, областей, адміністративних районів;

В) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою

Г) варіанти А і Б.

ВАРІАНТ 6

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): екологічні стандарти; банківське регулювання
2. Описове питання (*10 балів*): державний контроль та нагляд у сфері використання і охорони природних ресурсів.
3. Практичне завдання (*6 балів*): накресліть схему: види фінансового контролю;
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, яка передбачає прогнозування розвитку територій; забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій; обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням тощо, називається..

- А) плануванням і забудовою територій;
- Б) управлінням економікою;
- В) управлінням АПК;
- Г) менеджментом організацій.

4.2. Основною метою антикорупційної реформи є ....

А) суттєве зменшення корупції в Україні;

Б) зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність,

В) підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції;

Г) всі вищезазначені положення.

ВАРІАНТ 7

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): екологічні нормативи; банківський нагляд
2. Описове питання (*10 балів*): організаційно-правові засади управління фінансами;
3. Практичне завдання (*6 балів*): Накресліть схему : методи фінансового контролю.
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації принципів верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом є метою...

- А) антикорупційної реформи;
- Б) судової реформи;
- В) реформи системи національної безпеки і оборони;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Приміська зона - ...

А) територія, що забезпечує просторовий та соціально-економічний розвиток міста;

Б) містобудівна документація, що визначає умови та обмеження використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон;

В) затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання території;

Г) комплекс інженерних, транспортних споруд і комунікацій;

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права. Протокол № __ від 26.02.2016 року

ВАРІАНТ 8

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): катастрофа; надзвичайна ситуація;
2. Описове питання (*10 балів*): органи управління зовнішньоекономічною діяльністю;
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично принципи забезпечення національної безпеки;
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Метою політики у сфері децентралізації є ...

А) відхід від централізованої моделі управління в державі,

Б) забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні;

В) реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидиарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування;

Г) всі вищезазначені завдання.

4.2. Визначення засад реалізації державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів є метою

А) Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства;

Б) судової реформи;

В) економічної реформи;

Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

ВАРІАНТ 9

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): обороноздатність держави; збройна агресія.
2. Описове питання (*10 балів*): організаційно-правові засади управління митною справою.
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично пріоритети національних інтересів.
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Побудова податкової системи, яка є простою, економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, створює необхідні умови для сталого розвитку національної економіки, забезпечує достатнє наповнення Державного бюджету України і місцевих бюджетів є метою..

- А) податкової реформи;
- Б) судової реформи;
- В) реформи системи національної безпеки і оборони;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності є ...

А) Головною передумовою реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»;

Б) Програмою популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі;

В) метою програми енергоефективності;

Г) завданням розвитку інформаційного суспільства.

ВАРІАНТ 10

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): воєнний стан; митна декларація
2. Описове питання (*10 балів*): організаційно-правові засади управління закордонними справами
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично основні завдання дипломатичної служби.
4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій є метою ...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Формування довіри до України, спрямування її позиціонування у світі на користь політичним та економічним інтересам нашої держави, а також на зміцнення її національної безпеки і відновлення територіальної цілісності є головною метою...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

ВАРІАНТ 11

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): закордонні дипломатичні установи України; митний режим

2. Описове питання (10 балів): Організаційно-правові засади управління обороною;

3. Практичне завдання (6 балів): охарактеризуйте склад правопорушення :

Стаття 162 КУпАП. Порушення правил про валютні операції

Незаконні скуповування, продаж, обмін, використання валютних цінностей як засобу платежу або як застави -

тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від тридцяти до сорока чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку – це...

А) державне прогнозування економічного і соціального розвитку;

Б) державний контроль;

В) тактична діяльність держави;

Г) система органів управління промисловістю.

4.2. Виберіть повноваження що не належить органам місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг:

А) затвердження та реалізація місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і регіональних програм;

Б) встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону;

В) затвердження норм споживання та якості житлово-комунальних послуг, контроль за їх дотриманням;

Г) розроблення державних та регіональних програм у сфері житлово-комунальних послуг.

ВАРІАНТ 12

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): Збройні Сили України; митний режим

2. Описове питання (10 балів): Збройні Сили України. їх види

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично заходи щодо підготовки держави до оборони;

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством – це...

4.2. Прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі ...

А) комплексного аналізу демографічної ситуації,

Б) стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу,

В) конкурентоспроможності

- А) комунальні послуги;
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;
- Г) управлінська діяльність.

вітчизняної економіки, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки
Г) всіх вищезазначених чинників.

ВАРІАНТ 13

1. **Дайте визначення понять (по 5 балів):** митна територія України; військово-політичне керівництво Збройними Силами України
2. **Описове питання (10 балів):** організаційно-правові засади управління національною безпекою.
3. **Практичне завдання (6 балів):** зобразіть схематично основні функції Міністерства оборони України.
4. **Тестові завдання (по 2 бали)**

4.1. Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на...

- А) 10 років;
- Б) п'ять років;
- В) 1 рік;
- Г) 15 років

4.2. Результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил – це...

- А) житлово-комунальні послуги
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;
- Г) управлінська діяльність.

ВАРІАНТ 14

1. **Дайте визначення понять (по 5 балів):** оборона України; воєнний стан;
2. **Описове питання (10 балів):** організаційно-правові засади управління використанням і охороною природних ресурсів.
3. **Практичне завдання (6 балів):** зобразіть схематично вимоги щодо загального та спеціального використання природних ресурсів ;
4. **Тестові завдання (по 2 бали)**

4.1. Виберіть повноваження, що не входить до компетенції Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

- А) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою;
- Б) затвердження державних будівельних норм;
- В) затвердження типового положення про архітектурно-

4.2. Організацію підготовки прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період віднесено до повноважень....

- А) Кабінету Міністрів України;
- Б) Верховної Ради України;
- В) місцевих рад;
- Г) Президента України.

містобудівні ради, форму будівельного паспорта; склад, зміст і порядок розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, занесеного до Списку історичних населених місць

Г) розробка проекту бюджету на наступний рік.

ВАРІАНТ 15

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): Адміністративне керівництво Збройними Силами України; національні інтереси.

2. Описове питання (10 балів): загрози національним інтересам і національній безпеці України;

3. Практичне завдання (6 балів): охарактеризуйте склад правопорушення: Стаття 163-14 КУпАП. Порушення порядку здійснення операцій з електронними грошима

Порушення законів України та нормативно-правових актів Національного банку України щодо порядку здійснення операцій з електронними грошима - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичної особи - суб'єкта господарювання від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дія, передбачена частиною першою цієї статті, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Підвищення обороноздатності держави, реформування Збройних Сил України та інших військових формувань України відповідно до сучасних вимог та з урахуванням досвіду, набутого у ході антитерористичної операції, а також розвиток оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб армії є ...

А) головною метою реформи системи національної безпеки та оборони;

Б) напрямком розвитку економіки;

В) комплексом заходів щодо впровадження ринкової економіки;

Г) функцією управління.

4.2. Об'єктами містобудування на державному та регіональному рівнях є ...

А) планувальна організація території, система розселення, система взаємопов'язаного комплексного розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури,

Б) функціональне зонування території України, її частин (груп областей), території Автономної Республіки Крим, областей, адміністративних районів;

В) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою

Г) варіанти А і Б.

ВАРІАНТ 16

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): митна процедура; митний контроль;
2. Описове питання (10 балів): основні напрями державної політики з питань національної безпеки.

3. Практичне завдання (6 балів): накресліть схему: види інформації, яка є державною таємницею

4. Тестові завдання (по 2 балів)

4.1. Діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, яка передбачає прогнозування розвитку територій; забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій; обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням тощо, називається..

А) плануванням і забудовою територій;

Б) управлінням економікою;

В) управлінням АПК;

Г) менеджментом організації.

4.2. Основною метою антикорупційної реформи є ....

А) суттєве зменшення корупції в Україні;

Б) зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність,

В) підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції;

Г) всі вищезазначені положення.

ВАРІАНТ 17

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): дипломатична служба України; декларація митної вартості

2. Описове питання (10 балів): структура та повноваження МВС України.

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично природні ресурси загальнодержавного і місцевого значення;

4. Тестові завдання (по 2 балів)

4.1. Реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації принципів верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом є метою...

А) антикорупційної реформи;

Б) судової реформи;

В) реформи системи національної безпеки і оборони;

Г) правоохоронної реформи.

4.2. Приміська зона - ...

А) територія, що забезпечує просторовий та соціально-економічний розвиток міста;

Б) містобудівна документація, що визначає умови та обмеження використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон;

В) затвержені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій;

Г) комплекс інженерних, транспортних споруд і комунікацій;

ВАРІАНТ 18

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): управління фінансами; використання природних ресурсів

2. Описове питання (10 балів): поліція та основні завдання її діяльності.

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Метою політики у сфері децентралізації є ...

А) відхід від централізованої моделі управління в державі,

Б) забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні;

В) реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування;

Г) всі вищезазначені завдання.

4.2. Визначення засад реалізації державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів є метою

А) Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства;

Б) судової реформи;

В) економічної реформи;

Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

ВАРІАНТ 19

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): митна справа; важка промисловість.

2. Описове питання (10 балів): органи юстиції та адвокатура.

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично систему та склад поліції.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Побудова податкової системи, яка є простою, економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, створює необхідні умови для сталого розвитку національної економіки, забезпечує достатнє наповнення Державного бюджету України і місцевих бюджетів є метою..

А) податкової реформи;

Б) судової реформи;

В) реформи системи національної безпеки і оборони;

Г) правоохоронної реформи.

4.2. Суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності є ...

А) Головною передумовою реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»;

Б) Програмою популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі;

В) метою програми енергоефективності;

Г) завданням розвитку інформаційного суспільства.

ВАРІАНТ 20

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): принципи охорони навколишнього природного середовища; економіка

2. Описове питання (10 балів): діяльність Міністерства Юстиції щодо реалізації положень закону про очищення влади (люстрації).

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично структуру Збройних Сил України;

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій є метою ...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Формування довіри до України, спрямування її позиціонування у світі на користь політичним та економічним інтересам нашої держави, а також на зміцнення її національної безпеки і відновлення територіальної цілісності є головною метою...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

ВАРІАНТ 21

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): цивільний захист; інформаційні ресурси

2. Описове питання (10 балів): Державна архівна служба та її взаємодія з Мін'юстом.

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично основні складові діяльності Збройних Сил України.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку – це...

- А) державне прогнозування економічного і соціального розвитку;
- Б) державний контроль;
- В) тактична діяльність держави;
- Г) система органів управління промисловістю.

4.2. Виберіть повноваження що не належить органам місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг:

- А) затвердження та реалізація місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і регіональних програм;
- Б) встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону;
- В) затвердження норм споживання та якості житлово-комунальних послуг, контроль за їх дотриманням;
- Г) розроблення державних та регіональних програм у сфері житлово-комунальних послуг.

ВАРІАНТ 22

1. Дайте визначення понять (по 5 бали): навколишнє природне середовище; Земельні відносини

2. Описове питання (10 балів): Державна реєстраційна служба в системі Мін'юсту.

3. Практичне завдання (6 балів): охарактеризуйте склад правопорушення:

Стаття 164-16 КУпАП. Зайняття забороненими видами господарської діяльності
Зайняття видами господарської діяльності, щодо яких є спеціальна заборона, встановлена законом, за відсутності ознак діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, -

тягне за собою накладення штрафу від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони були пов'язані з отриманням доходу у великих розмірах або вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятисот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Отримання доходу у великому розмірі має місце, коли його сума у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством – це...

- А) комунальні послуги;
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;

Г) управлінська діяльність.

4.2. Прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі ...

А) комплексного аналізу демографічної ситуації,

Б) стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу,

В) конкурентоспроможності вітчизняної економіки, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки

Г) всіх вищезазначених чинників.

ВАРІАНТ 23

1. Дайте визначення понять (по 5 бали): агропромисловий комплекс, зовнішньоекономічна діяльність

2. Описове питання (10 балів): Державна служба захисту персональних даних;

3. Практичне завдання (6 балів): охарактеризуйте склад правопорушення:

Стаття 166-7. Протидія тимчасовій адміністрації або ліквідації банку

Створення перешкод будь-якою особою для доступу уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до банку при здійсненні тимчасової адміністрації або ліквідації, до його активів, книг, записів, документів, баз даних -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на...

4.2. Результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях,

- А) 10 років;
- Б) п'ять років;
- В) 1 рік;
- Г) 15 років

будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил – це...

- А) житлово-комунальні послуги
- Б) соціальні послуги;
- В) адміністративні послуги;
- Г) управлінська діяльність.

ВАРІАНТ 24

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): державні інтереси; національна оборона.
2. Описове питання (*10 балів*): поняття та складові інформаційних ресурсів у державному управлінні
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично систему та склад поліції.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Виберіть повноваження, що не входить до компетенції Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

А) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою;

Б) затвердження державних будівельних норм;

В) затвердження типового положення про архітектурно-містобудівні ради, форму будівельного паспорта; склад, зміст і порядок розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, занесеного до Списку історичних населених місць

Г) розробка проекту бюджету на наступний рік.

4.2. Організацію підготовки прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період віднесено до повноважень...

А) Кабінету Міністрів України;

Б) Верховної Ради України;

В) місцевих рад;

Г) Президента України.

ВАРІАНТ 25

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): житлово-комунальне господарство; управління економікою
2. Описове питання (*10 балів*): система органів управління інформаційними ресурсами;
3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично повноваження Міністра Юстиції.
4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Підвищення обороноздатності держави, реформування Збройних Сил

4.2. Об'єктами містобудування на державному та регіональному рівнях є ...

України та інших військових формувань України відповідно до сучасних вимог та з урахуванням досвіду, набутого у ході антитерористичної операції, а також розвиток оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб армії є ...

А) головною метою реформи системи національної безпеки та оборони;

Б) напрямком розвитку економіки;

В) комплексом заходів щодо впровадження ринкової економіки;

Г) функцією управління.

А) планувальна організація території, система розселення, система взаємопов'язаного комплексного розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури,

Б) функціональне зонування території України, її частин (груп областей), території Автономної Республіки Крим, областей, адміністративних районів;

В) планувальна організація території населеного пункту, його частини (групи земельних ділянок) зі спільною планувальною структурою

Г) варіанти А і Б.

ВАРІАНТ 26

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): митна справа; охорона природних ресурсів.

2. Описове питання (*10 балів*): Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством.

3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично основні завдання Мін'юсту;

4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, яка передбачає прогнозування розвитку територій; забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій; обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням тощо, називається..

А) плануванням і забудовою територій;

Б) управлінням економікою;

В) управлінням АПК;

Г) менеджментом організацій.

4.2. Основною метою антикорупційної реформи є ....

А) суттєве зменшення корупції в Україні;

Б) зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність,

В) підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції;

Г) всі вищезазначені положення.

ВАРІАНТ 27

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): промисловість; національна оборона

2. Описове питання (*10 балів*): організаційно-правові засади управління комунікаціями;

3. Практичне завдання (*6 балів*): зобразіть схематично види інформації;

4. Тестові завдання (*по 2 бали*)

4.1. Реформування судостою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації

4.2. Приміська зона - ...

А) територія, що забезпечує просторовий та соціально-економічний

принципів верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом є метою...

- А) антикорупційної реформи;
- Б) судової реформи;
- В) реформи системи національної безпеки і оборони;
- Г) правоохоронної реформи.

розвиток міста;

Б) містобудівна документація, що визначає умови та обмеження використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон;

В) затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій;

Г) комплекс інженерних, транспортних споруд і комунікацій;

ВАРІАНТ 28

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): агропромисловий комплекс; інфраструктура

2. Описове питання (10 балів): державний контроль у будівництві і житлово-комунальному господарстві.

3. Практичне завдання (6 балів): накресліть схему завдань антикорупційної експертизи

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Метою політики у сфері децентралізації є ...

А) відхід від централізованої моделі управління в державі,

Б) забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні;

В) реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування;

Г) всі вищезазначені завдання.

4.2. Визначення засад реалізації державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів є метою

А) Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства;

Б) судової реформи;

В) економічної реформи;

Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

ВАРІАНТ 29

1. Дайте визначення понять (по 5 балів): інформація, захист інформації.

2. Описове питання (10 балів): Характеристика органів управління транспортом загальної компетенції (Кабінету Міністрів України, Президента України, Верховної Ради України);

3. Практичне завдання (6 балів): проаналізувавши економіку свого краю, напишіть 5 напрямків розвитку системи управління економікою в своєму регіоні.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Побудова податкової системи, яка є простою, економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, створює необхідні умови для сталого розвитку національної економіки, забезпечує достатнє наповнення Державного бюджету України і місцевих бюджетів є метою..

- А) податкової реформи;
- Б) судової реформи;
- В) реформи системи національної безпеки і оборони;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності є ...

А) Головною передумовою реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»;

Б) Програмою популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі;

В) метою програми енергоефективності;

Г) завданням розвитку інформаційного суспільства.

ВАРІАНТ 30

1. Дайте визначення понять (*по 5 балів*): публічна інформація, запит на отримання інформації.

2. Описове питання (10 балів): повноваження органів загальної компетенції у сфері зв'язку (Кабінету Міністрів України, Президента України, Верховної Ради України);

3. Практичне завдання (6 балів): зобразіть схематично систему органів виконавчої влади у сфері управління економікою.

4. Тестові завдання (по 2 бали)

4.1. Забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій є метою ...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) правоохоронної реформи.

4.2. Формування довіри до України, спрямування її позиціонування у світі на користь політичним та економічним інтересам нашої держави, а також на зміцнення її національної безпеки і відновлення територіальної цілісності є головною метою...

- А) програми енергоефективності;
- Б) судової реформи;
- В) економічної реформи;
- Г) Програми популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

Рекомендована література та нормативно-правові акти

Література

1. Bovaird T. Public Management and Governance / Tony Bovaird, Elke Loffer (eds). London : Taylor&Francis Group, 2003. 255 p.
2. Torres L. Changes in Public Service Delivery in the EU Countries / Lourdes Torres, Vicente Pina. Public Money & Management. 2002. Oct.-Dec. P. 41-48
3. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навч.пос. К.: Центр учбової літератури, 2017, 196 с.
4. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. В.М. Гарашука, Харків: Право, 2017. 174 с.
5. Адміністративна процедура та адміністративні послуги: Зарубіжний опит і пропозиції для України / Авт.-упоряд. В. П. Тимошук. К.: Факт, 2003. 496 с.
6. Адміністративна юстиція: Європейський досвід і пропозиції для України / Авт.-упоряд. І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. К.: Факт, 2003. 506 с.
7. Адміністративне право : навч.пос. / О.І. Остапенко, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів, Р.-В. В. Кисіль. 2-ге вид. К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ. 2009. 536 с.
8. Адміністративне право [Текст] : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В.М. Гарашук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. Х. : Право, 2010. 624 с.
9. Адміністративне право України: Академічний курс [Текст] : підручник : у 2 т. Т. 1. Загальна частина / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова). К.: Юрид. думка, 2007. 592 с.
10. Адміністративне право України: Академічний курс [Текст] : підручник : у 2 т. Т. 2. Особлива частина. К.: Юрид. думка, 2009. 600 с.
11. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй. 2-ге вид., перероб. та допов. Х.: Право, 2013. 656 с.
12. Адміністративне право. Загальна частина (альбом схем) [текст]: навч.пос. / О.В.Кузьменко, І.Д. Пастух, М.В.Плутатир, М.В.Співак. К.: Центр учбової літератури, 2015. 232 с.
13. Адміністративне право. Загальна частина. Навч. посіб. / Алфьоров С. М., Ващенко С. В., Долгополова М. М., Купін А. П. К.: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
14. Бандурка О. М., Тищенко М. М. Адміністративний процес: Підручник для вищих навч. закладів. Рос. мовою. К.: Літера ЛТД, 2001. 336 с.
15. Бандурка, О. М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України [Текст] / О. М. Бандурка. - Х. : НУВС МВС України, 2004. 780 с.
16. Бандурка, О. М. Управління в органах внутрішніх справ України [Текст] : підручник / О. М. Бандурка. Х. : Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.
17. Бачун О., Головань О. Повернення до питання компетенції адміністративних судів. Юридичний вісник України. 2007. №9. 15 червня.
18. Безрутченко С., Кузьменко О. Характеристика публічного інтересу у міжбюджетних правовідносинах. Підприємництво, господарство і право. 2011. № 12. С. 145-148
19. Богуш, В. М. Інформаційна безпека держави [Текст] / В. М. Богуш, О. К. Юдін. К. : МК-Прес, 2005. 432 с.

20. Бородин І. Л. Адміністративна юрисдикція: Монографія. К.: Істина, 2007. 160 с.
21. Виноградова, Г. В. Правове регулювання інформаційних відносин в Україні [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Виноградова. К. : Юстиніан, 2006. 176 с.
22. Гаврилук Р. Еволюція природи пострадянського фінансового права. Право України. 2012. №11-12. С.305-308
23. Гетманцев Д. Держава як сторона фінансово-правового зобов'язання. Право України. 2010. №8. С.130
24. Гладун З.С. Адміністративне право України: Навчальний посібник для вузів. Тернопіль: Карт-бланш, 2004. 580 с.
25. Головаченко О. Роль адміністративного судочинства у процесі вирішення фінансових спорів. Юридична Україна. 2011. №9. С. 29-34.
26. Голосніченко І. П., Стахурський М. Ф. Адміністративний процес: Навч. посібник / За заг. ред. І. П. Голосніченка. К.: ГАН, 2003. 256 с.
27. Гребельник, О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підручник. К. : Центр навч. літ., 2005. 696 с.
28. Гресь Н. Про застосування поняття неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. Право України. 2013. №11. С.360-364
29. Данільян, О. Г. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації [Текст] : навч. посіб. / О. Г. Данільян, О. П. Дзьобань, М. І. Панов. Х. : Фоліо, 2002. 285 с.
30. Демський Е. Ф. Адміністративний процес як окрема галузь права. Віче. 2006. № 7-8. С. 40-42.
31. Демський Е. Ф. Адміністративно-процесуальне право України: навч. пос. К.: Юрінком Інтер, 2008. 496с.
32. Державне регулювання економіки : підручник / за ред. І. Р. Михасюка. Л., 1999.640 с.
33. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. К.: Факт, 2003. 384с.
34. Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL: <http://poslugu.gov.ua/>
35. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
36. Завдання до практичних занять і контрольних робіт з навчальної дисципліни “Адміністративне право” для студентів ІІ курсу заочного факультету № 1 (галузь знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право” перший (бакалаврський) рівень) / уклад.: І. В. Бойко, В. М. Гаращук, О. Т. Зима та ін. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. 42 с.
37. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І.С., Мельник Р. С., Пухтецька А.А. та інші]; за заг. ред. І. С. Гриценка. К. : Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
38. Задахайло О. А. Правове регулювання діяльності в галузі культури в Україні. Проблеми законності. 2005. № 76. С.140-145.
39. Зеленецький В. С. Проблеми систематизації та комплексного розвитку антитерористичного законодавства України : монографія / В.С. Зеленецький, В. П. Ємельянов, В. Я. Настюк. Х.: Право, 2008. 96 с.
40. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст]: підруч. для вузів /І. В. Багрова, Н. І. Редіна, В. Є. Власик, О. О. Гетьман. Д. : ДДФЕІ, 2002. 580 с.

41. Іванський А. Презумпція невинуватості у публічних фінансових правовідносинах. Право України. 2010. №12. С.159
42. Кампо В.М. та ін. Становлення нового адміністративного права України: Науково-практичний нарис. Кампо В.М., Нижник Н.Р., Шльоер Б.П., К.: Юридична книга, 2000. 60 с.
43. Карпенко О. Д. Держава та промислова власність: організаційно-правові питання. О. Д. Карпенко. - К., 1999. - 155 с.
44. Кисіль Л. Є. Керівник підприємства: компетенція та адміністративна відповідальність. К., 1998. 82 с.
45. Ковальчук, Т. М. Оперативний економічний аналіз в управлінні агропромисловим виробництвом К. : [Ін-т аграр. економіки], 2001. 518 с.
46. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар; За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонової / С. В. Ківалов, О. І. Харитонova, О. М. Пасенюк, М. Р. Аракелян та ін. Харків: Одиссей, 2005. 552 с.
47. Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар / за заг. ред. А.С. Васильєва, О.І. Миколенка. Х.: ТОВ «Одиссей», 2010. 1024 с.
48. Коломоєць Т. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України: пріоритети дослідження та вдосконалення правових засад. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 3-6
49. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2004. 528 с.
50. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України: Підручник для вузів. К.: Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
51. Комзюк А. Т., Бевзенко В. М., Мельник Р. С. Адміністративний процес України: Навч. посібник. К.: Прецедент, 2007. 531 с.
52. Конституційні основи діяльності органів, що наділені повноваженнями по здійсненню фінансового контролю. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення. за заг. ред. Ю. П. Битяка. Х. : Право, 2008. С. 536-556.
53. Конституція України і фінансове законодавство [Текст]. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. Х.: Право, 2008. С. 425-447.
54. Косінов С. Контроль за публічною владою як форма юридичної діяльності. Право України. 2013. №12. С.249-252
55. Кравцова Т. Адміністративно-правова природа діяльності держави і сфері економіки. Підприємництво, господарство і право. 2011. №4. С.104-106
56. Кубко Є. Про предмет адміністративного права. Право України. 2000. № 5. С. 3-6.
57. Кузьменко О. В. Адміністративний процес у парадигмі права: Автореф. дис. ... докт. юрид. наук. К.: КНУВС, 2006. 32 с.
58. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: Монографія. – К.: Атіка, 2005. 352 с.
59. Кузьменко О.В., Гуржій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник / За ред. О.В. Кузьменко. К.: Атіка, 2008. 416с.

60. Куйбіда Р. І знову про компетенцію адміністративних судів. Юридичний вісник України. 2007. 30 червня - 6 липня.

61. Курило, В. І. Адміністративні правочини у сільському господарстві України: сучасна парадигма. В. І. Курило ; [за заг. ред. В. К. Шкарупи]. К.: Магістр-XXI сторіччя, 2007. 311 с.

62. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Каргузова, А. Ю. Осадчий. Одеса : Фенікс, 2014. 342 с.

63. Мединська Л. Правові форми фінансового забезпечення соціально-культурної сфери в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2011. №5. С.98-101

64. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посібник / Р.С.Мельник, С.О.Мосьондз; за ред. Р.С.Мельника. К. : Юрінком Інтер, 2015. 344 с.

65. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Білоцерківець В. В. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Задой та д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - Д. : Вид-во ДУЕП, 2010. 339 с.

66. Монаенко А. Запобіжні заходи фінансово-процесуального примусу. Право України. 2011. № 3. С.228-232

67. Монаенко А. Місце фінансово-правової відповідальності в системі юридичної відповідальності. Право України. 2011. № 9. С.228-231

68. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Адміністративне право” (галузь знань 08 “Право”, напрям підготовки 081 “Право”, перший (бакалаврський) освітній рівень) для студентів 2 курсу денної форми навчання / уклад.: Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 101 с.

69. Нашинець-Наумова А. Адміністративні послуги в діяльності вітчизняних корпорацій. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С.17-20

70. Омельченко А. Система та правовий статус органів державного управління зовнішньоекономічною діяльністю в Україні. Юридична Україна. 2011. №9. С. 97-101.

71. Основи адміністративного права України : навчально-методичний посібник [Л.Р. Біла-Тіунова, Л.М. Корнута, М.І. Сідор].О: Фенікс, 2015. 122 с.

72. Петровская И. И. Некоторые вопросы правового статуса государственной финансовой инспекции Украины / Ирина Игоревна Петровская // Legea si Viata: Международнй научно практический правовой журнал. Республики Молдова. Aprilie 2014. № 4/3 (268). С. 85-88 URL: http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2014/4_3/21.pdf

73. Петровська І.І. Деякі підходи до визначення категорії «фінансовий контроль». Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина : Матеріали щорічної Всеукраїнської науково практичної конференції молодих вчених та аспірантів (16 травня 2014 року). Івано Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2014. С.28-31

74. Петровська І.І. До питання реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна 2020 у сфері публічного контролю». Науково інформаційний вісник Івано Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право. Івано Франківськ: Редакційно видавничий відділ Івано Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2016. Вип. 2 (14). С. 84-89

75. Петровська І.І. Загальна характеристика концепції розвитку системи управління державними фінансами. Матеріали міжнародної науково практичної

конференції «Актуальні питання правової теорії та юридичної практики» (11 12 жовтня 2013 року). Ужгород. С. 152-153.

76. Петровська І.І. Окремі питання здійснення фінансового моніторингу в Україні. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України [текст] : Збірник наукових статей. Випуск 39. Івано Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2015. С.21-32

77. Петровська І.І. Окремі питання здійснення фінансового моніторингу в Україні. Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених: матеріали І Міжнародної науково практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених», м. Одеса, 24 квітня 2015 року. У 3 частинах. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2015. Частина І. С.126-128

78. Петровська І.І. Окремі питання нормативно правового регулювання контрольно фінансової діяльності в Україні. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України [текст] : Збірник наукових статей. Випуск 32. Івано Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. С. 58 64 URL: http://lib.pu.if.ua/files/zbirnyky/zb32_2013.pdf

79. Петровська І.І. Окремі питання правового статусу державної фінансової інспекції України. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Випуск 31. Івано Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. С. 105-113

80. Петровська І.І. Окремі питання теоретико правового регулювання бюджетного контролю // Ірина Ігорівна Петровська // Матеріали міжнародної науково практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку держави і права» (18 19 жовтня 2013 року). Львів. С. 71-73

81. Петровська І.І. Правові засади здійснення податкового контролю в Україні. «Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України»: Матеріали міжнародної науково практичної конференції, м. Львів, 31 січня 01 лютого 2014 р. Львів: У 2 частинах. Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2014. Частина II. 136 с. С. 55-57

82. Петровська І.І. Правові засади здійснення фінансового моніторингу: вітчизняні та міжнародні стандарти. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. Том 1. 2013. С. 138-140

83. Петровська І.І. Фінансовий контроль в системі заходів запобігання та протидії корупції в Україні: загальна характеристика. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України [текст] : Збірник наукових статей. Випуск 34. Івано Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2014. С. 61-71

84. Петровська І.І. Фінансове право: навч.мет. пос. Івано-Франківськ: ННЮІ, 2017. 149 с.

85. Шевчук О. Поняття та правова природа фінансових послуг. підприємництво, господарство і право. 2012. №5. С.29-32

86. Шереметьєва О. Правове регулювання та правове управління валютними ризиками: поняття й основні критерії розмежування. Право України. 2011. № 6. С.181-183

87. Шишкін В. Завдання адміністративного судочинства. Право України. 2005. № 11. С. 11–14.

Нормативно-правові акти

88. Конституція України. Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>

89. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

90. Кодекс адміністративного судочинства України від 6.07.2005 (КАСУ). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2017. 236.; URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

91. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> ;

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>

92. Кодекс цивільного захисту від 2.10.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

93. Концепція державної житлової політики від 30.06.1995: Верховна Рада України № 254к/95-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/95%D0%B2%D1%80>

94. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

95. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон від 19.11.1992. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

96. Повітряний кодекс України від 19.05.2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>

97. Податковий кодекс від 2.12.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

98. Положення про адміністративні комісії Української РСР: Затверджене Указом Президії Верховної Ради УРСР від 9 березня 1988 р. // БВР. - 1988. - № 12. - Ст. 318.

99. Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 492 URL: <http://e.gov.ua/polojennya>

100. Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України, затверджене Постановою КМУ від 13.08.2014 № 341 URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=114348&cat_id=32820

101. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затверджено Указом Президента України від 13.04.2011 № 466/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/466/2011>

102. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено Указом Президента України від 31.05.2011 № 634/2011 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/634/2011>

103. Положення про Міністерство фінансів України: затверджено Указом Президента України від 08.04.2011 № 446/2011 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446/2011>

104. Постанова Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України від 11 квітня 2006 р. Вісник Верховного Суду України. 2006. № 9. С. 14-15.

105. Правила державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1998 р. № 1388 ОБУ. 1998. № 36. Ст. 967.

106. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 р. в редакції від 23 лютого 2006 р. // ВВР. – 2006. – № 32. – Ст. 273.

107. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон від 05.07.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

108. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 р. ВВР. 1994. № 52. Ст. 455.

109. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI зі змінами / Верховна Рада України . URL : URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

110. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12.12.1991 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1975-12>

111. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>

112. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/687-14>

113. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2007 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

114. Про безоплатну правову допомогу : Закон від 02.06.2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

115. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон від 27.01.1995 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>

116. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2012 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>

117. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1068-14>

118. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. ВВР. 2006. № 30. Ст. 260.

119. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон від 08.02.1995 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80>

120. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>

121. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон від 07.03.2002 № 3099-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>

122. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 1. ст.1

123. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

124. Про гуманітарну допомогу : Закон України від 22.10.1999. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1192-14>

125. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>

126. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України Верховна Рада України: Закон від 23.03.2000.

127. Про Державний бюджет України на 2017 рік: Закон України від 21.12.2016 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>

128. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 7.12.2017 року. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>

129. Про державний кордон України: Закон України від 4.11.1991. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
130. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23.09.1997. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>
131. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон від 01.07.2010. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>
132. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
133. Про державну таємницю : Закон від 21.01.1994 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
134. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України, Положення від 21.05.2014 № 236. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
135. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
136. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 1.07.2010. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>
137. Про деякі питання перегляду постанов судів у справах про адміністративні правопорушення: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 5 грудня 2003 р. № 10. Вісник Верховного Суду України. 2004. № 1.
138. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 30.06.1999 № 783-XIV . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/783-14>
139. Про дипломатичну службу: Закон України від 20.09.2001. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>
140. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5.02.2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
141. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11 січня 2000 р. // ВВР. – 2000. – № 9. -Ст. 68.
142. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 р. // ВВР. – 2005. – № 48. – Ст. 483.
143. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. // ВВР. – 1993. – № 31. – Ст. 338 (зі змінами).
144. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
145. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
146. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80>
147. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
148. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
149. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24.06.2004 № 1875-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>

150. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>

151. Про закордонних українців: Закон України від 4.03.2004. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1582-15>

152. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80>

153. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

154. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від від 14.10.2014. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702 18](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702%2018)

155. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

156. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон від 11.09.2003. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

157. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2004. № 11. С. 20.

158. Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, його тимчасового затримання та вилучення: Постанова КМУ від 07.05.2014 № 152 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/152-2014-%D0%BF>

159. Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненням громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 348. ОВУ. 1997. № 16. Ст. 86 89.

160. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення : Наказ Мін'юсту України від 19.12.2011 № 3539/5 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1465-11>

161. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

162. Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху : Наказ МВС України від 26.02.2009 № 77 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0374-09>

163. Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 08.07.2016 № 584. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1047 16](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1047%2016)

164. Про затвердження Положення про військові комісаріати : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2013 № 389 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/389-2013-%D0%BF>

165. Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 520. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-%D0%BF>

166. Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 липня 2014 р. N 294. URL: <http://www.dabi.gov.ua/index.php/pro-dabi/polozhennya-pro-dabi-ukrajini>

167. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF>

168. Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном : Розпорядження Президента України від 22.10.1992 № 166/92-рп. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF>

169. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 (зі змінами).

170. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади» : Наказ МЮ України від 16.10.2014 № 1704/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1280-14>

171. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF>

172. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова КМУ від 28.10.2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>

173. Про затвердження Положення про Міністерство інфраструктури України: Постанова Кабінет Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF>

174. Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 р. N 197 URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%96%D0%B7-%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>

175. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Наказ Мін'юсту України від 22.02.2012 № 296/5 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>

176. Про затвердження Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки : Постанова КМ України від 5 червня 2013 р. . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/440-2013-%D0%BF>

177. Про затвердження Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України: Постанова КМУ від 15 лютого 2012 р. № 150. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/150-2012-%D0%BF>

178. Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України : Наказ Держмитслужби України, Правила, Форма від 17.11.2005 № 1118 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1428-05>

179. Про затвердження Статуту залізниць України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 № 457. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF>

180. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>

181. Про захист персональних даних : Закон від 01.06.2010. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

182. Про захист прав споживачів: Закон України в редакції від 1 грудня 2005 р., ВВР. 2006. № 7. Ст. 84.

183. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2006 р № 784 // ОВУ. - 2006. - № 22. - Ст. 1655. - 14 червня.

184. Про Збройні Сили України: Закон України від 6.12.1991. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>

185. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. ВВР. 1996. № 47. Ст. 256.

186. Про інформацію: Закон від 02.10.1992. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

187. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від від 27.02.2014. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794_18

188. Про Консульський статут України : Указ Президента України від 02.04.1994 № 127/94 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/127/94>

189. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80?test=XX7MfyrCSgkyLryIZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

190. Про кредитні спілки : Закон України від 20.12.2001 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>

191. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. ВВР. - 2000. № 36. Ст. 299

192. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

193. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

194. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9.04.1999. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

195. Про міський електричний транспорт: Закон України від 29.06.2004 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1914-15>

196. Про науково-технічну інформацію: Закон від 25.06.1993. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3322-12?test=XX7MfyrCSgkyLryIZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

197. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2665-14>

198. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон від 24.12.1993. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>

199. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.2009. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

200. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/876_18
201. Про національну поліцію: Закон України від 02.07.2015. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580_19
202. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10.01.2002. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2919-14>
203. Про оборону України: Закон України від 6.12.1991. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
204. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон від 18.02.1992 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>
205. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України,; Схема від 10.09.2014 № 442. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>
206. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон від 24.01.1995. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80>
207. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 2.06.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
208. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон від 30.06.1993. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
209. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>
210. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
211. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні від 21.03.1991. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
212. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. ВВР. № 29. Ст. 389.
213. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939_12
214. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.01.1991. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
215. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
216. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1682_18
217. Про пожежну безпеку: Закон України від 17 грудня 1993 р. ВВР. 1994. № 5. Ст. 21.
218. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. ВВР. 2001. № 23. Ст. 118.
219. Про Положення про Міністерство закордонних справ України : Указ Президента України від 06.04.2011 № 381/2011 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/381/2011>
220. Про Положення про Міністерство оборони України та Положення про Генеральний штаб Збройних Сил України : Указ Президента України від 06.04.2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/406/2011/page2>
221. Про попередження насильства в сім'ї : Закон від 15.11.2001. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

222. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон від 21.01.1994. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>

223. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон від 23.09.1997. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80>

224. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994 р. ВВР. 1995. №1. Ст.1.

225. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон від 22.09.2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

226. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>

227. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

228. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>

229. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 2 3. ст.12

230. Про Раду Національної безпеки та оборони: Закон України від 05.03.1998. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>

231. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 р. ВВР. 1997. № 40. Ст. 260.

232. Про Рахункову палату України : Закон України від 2.07.2015. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 36, ст.360. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

233. Про регулювання грошово-кредитного ринку : Постанова Правління Національного банку України від 21.03.2012 № 102. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0102500 12>

234. Про регулювання містобудівної діяльності :Закон України від 17.02.2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

235. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1.07.2004. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

236. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>

237. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 № 1644 VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1644 18>

238. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. ВВР. 2004. № 15. Ст. 232.

239. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15 93>

240. Про створення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.1997. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/847-97-%D0%BF>

241. Про Стратегію національної безпеки України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0008525-15>

242. Про Стратегію сталого розвитку «Україна 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

243. Про страховий фонд документації України : Закон України від 22.03.2001. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2332-14>

244. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80>

245. Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції: Закон України від 2.09.2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1669-18>

246. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15.05.1996. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/192/96-%D0%B2%D1%80>

247. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон від 22.06.2000. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>

248. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 зі змінами URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>

249. Реєстри. URL: <http://ddr.minjust.gov.ua/uk/851b05c1887dbfddd50e9e38c2b93689/reestry/>

250. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням акціонерного товариства «Всеукраїнський Акціонерний Банк» щодо офіційного тлумачення положень пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, частин першої, третьої статті 2, частини першої статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про відповідальність юридичних осіб) від 30 травня 2001 р. № 7-рп/2001. Вісник Конституційного Суду України. 2001. № 3. С.11–17.

251. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання) 19 квітня 2001 р. № 4-рп/2004. Справа № 1-30/2001 // Вісник Конституційного Суду України. 2001 № 2. С. 25-27.

252. Сайт МВС. URL: <http://mvs.gov.ua/ua/>

253. Стандарт державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна 4. Документування результатів та оформлення матеріалів контрольних заходів, порядок їх опрацювання і використання: Затверджений наказом Голов КРУ України від 9 серпня 2002 р. № 168. ОВУ. 2002. № 38. Ст. 1803.

254. Стандарт державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна - 4. Документування результатів та оформлення матеріалів контрольних заходів, порядок їх опрацювання і використання: Затверджений наказом Голов КРУ України від 9 серпня 2002 р. № 168. ОВУ. 2002. № 38. Ст. 1803.

255. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

ЗМІСТ

Вступ	5
Програмові вимоги	7
Завдання для самопідготовки	15
Тестові завдання	43
Завдання для домашніх контрольних робіт студентів	59
Рекомендована література та нормативно-правові акти	77